

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA POWIATU
WSCHOWSKIEGO
NA LATA 2025-2030**

Adnotacja:

Usuwanie barier i zapewnienie dostępności dla wszystkich obywateli, w tym przede wszystkim osób doświadczających trudności w mobilności czy percepcji, stanowi jedno z kluczowych zadań państwa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Dokument został opracowany zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 i standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027. W ramach dostosowania dokumentu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami tekst dokumentu nie został wyjustowany, zastosowano czcionkę bezszeryfową oraz odpowiednią interlinię, a także opisy alternatywne do map i grafik.

Spis treści

I Wprowadzenie.....	4
II Podstawa prawna	5
III Podstawowe informacje o Powiecie Wschowskim.....	6
IV Diagnoza sytuacji społecznej w Powiecie Wschowskim.....	7
IV.1 Struktura demograficzna	7
IV.2 Zachodzące zmiany demograficzne	9
IV.3 Zjawisko migracji.....	10
IV.4 Sytuacja na rynku pracy	11
IV.5 Potencjał gospodarczy	15
IV.6 Edukacja	16
IV.7 Bezpieczeństwo publiczne	18
IV.8 Ochrona zdrowia	19
IV.9 Życie kulturalne, sport i rekreacja.....	20
IV.10 Ekonomia społeczna i solidarna.....	26
IV.11 Problemy społeczne na terenie Powiatu Wschowskiego.....	27
IV.11.1 Problemy społeczne a zapotrzebowanie na wsparcie pomocy społecznej	28
IV.11.2 Problem niepełnosprawności	32
IV.11.3 Piecza zastępcza i wsparcie rodziny	40
IV.11.4 Zjawisko przemocy domowej.....	43
IV.11.5 Zjawisko uzależnienia.....	46
IV. 12 Proces deinstytucjonalizacji pomocy społecznej	47
V Analiza SWOT	48
VI Misja i wizja rozwoju społecznego powiatu wschowskiego.....	50
VII Cele strategiczne i operacyjne.....	51
VIII Kierunki działań polityki społecznej w powiecie wschowskim	52
IX Prognoza zmian w wyniku realizacji Strategii.....	65
X Realizatorzy Strategii	66
XI Źródła finansowania	66
XII Spójność realizacji celów <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030 ze Strategią Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030.</i>	67
XIII Monitoring i ewaluacja.....	68
Spis tabel, wykresów i zdjęć	68

I Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030 (zwana dalej Strategią) wyznacza główne działania dla samorządu powiatu i jego mieszkańców w celu poprawy funkcjonowania powiatu pod względem społecznym, który rzutuje na sferę ekonomiczną, demograficzną i gospodarczą całego regionu. Ponadto prezentowana Strategia ma na celu ograniczenie lub eliminację problemów społecznych na terenie Powiatu Wschowskiego. Będzie to zatem taki kierunek działań, który pozwoli zminimalizować negatywne skutki zmian zachodzących w społeczeństwie.

Sztandarowe działania ukierunkowane są zatem na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocnienie spójności społecznej, wyrównywanie szans oraz wzmacnianie kapitału społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W celu dokładnego przygotowania się do osiągnięcia wytyczonych celów konieczne jest przybliżenie spójnych definicji kierunkujących działania dla Powiatu Wschowskiego.

Jakość życia to spostrzeżenie przez jednostkę jej pozycji w kontekście kultury i systemów wartości akceptowanych przez społeczeństwo w relacji do jej celów życiowych, oczekiwań, zainteresowań. Definicja ta uwzględnia zatem perspektywę subiektywną, gdzie jednostka określa jakość swojego życia, odnosząc się do formułowanych przez siebie ocen. Odnosi się także do społeczno-kulturowych uwarunkowań podczas dokonywania ocen, natomiast postrzeżenie i ocena własnej sytuacji życiowej zazwyczaj dokonywana jest w kontekście podzielanych i przekazywanych społecznie wartości i norm, co wynika z miejsca zajmowanego przez jednostkę w strukturze społecznej oraz jej grupy odniesienia. Definicja ta uwzględnia również wielowymiarowość jakości życia, aby można było dokonać kompleksowej oceny jakości życia¹.

Kolejny kluczowy element to spójność społeczna, która oznacza możliwości społeczeństwa do zapewnienia dostatku wszystkim swoim członkom, poprzez minimalizowanie różnic i unikania rozwarstwienia. Należy zadbać o brak wyraźnych podziałów wzmagających podejrzliwość i zaciekość między grupami społecznymi. Koresponduje to z równością szans, czyli równością praw dla każdego, bez szufladkowania, oceniania, stereotypizowania, obaw. Równość szans zapewnia efektywną samorealizację: kształcenie, zatrudnienie, możliwości rozwoju, nabywania pozytywnych postaw i nawyków, wiary we własne siły.

Kapitał społeczny to bardzo ważny zasób w postaci lokalnego potencjału zaufania, lojalności, a przede wszystkim solidarności, która pozwala na realne współdziałanie. Kapitał społeczny to swoista sieć istniejących w danej grupie społecznych relacji pozwalających na współdziałanie jednostek we wspólnym interesie, a także rozwijania pomiędzy nimi kooperacji.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu to nic innego, jak dążenie do umożliwienia jednostce wypełniania ról społecznych oraz nawiązywania relacji społecznych. To także pełne korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej i zdobywanie dochodów.

¹ Quality of Life Group działająca w ramach Światowej Organizacji Zdrowia (WHOQOL Group, 1994)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030 stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej. Strategia jest podstawowym instrumentem zarządzania w aspekcie społecznych uwarunkowań na terenie powiatu, ponieważ zawiera cele długoterminowe, odpowiadające generalnym kierunkom działania. Jest to więc praktyczny dokument dla władz samorządowych, instytucji i samych mieszkańców, stanowiący kierunkowskaz do podejmowania dalszych działań.

II Podstawa prawna

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 16b ust. 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Strategia powinna zawierać w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie realizowania usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

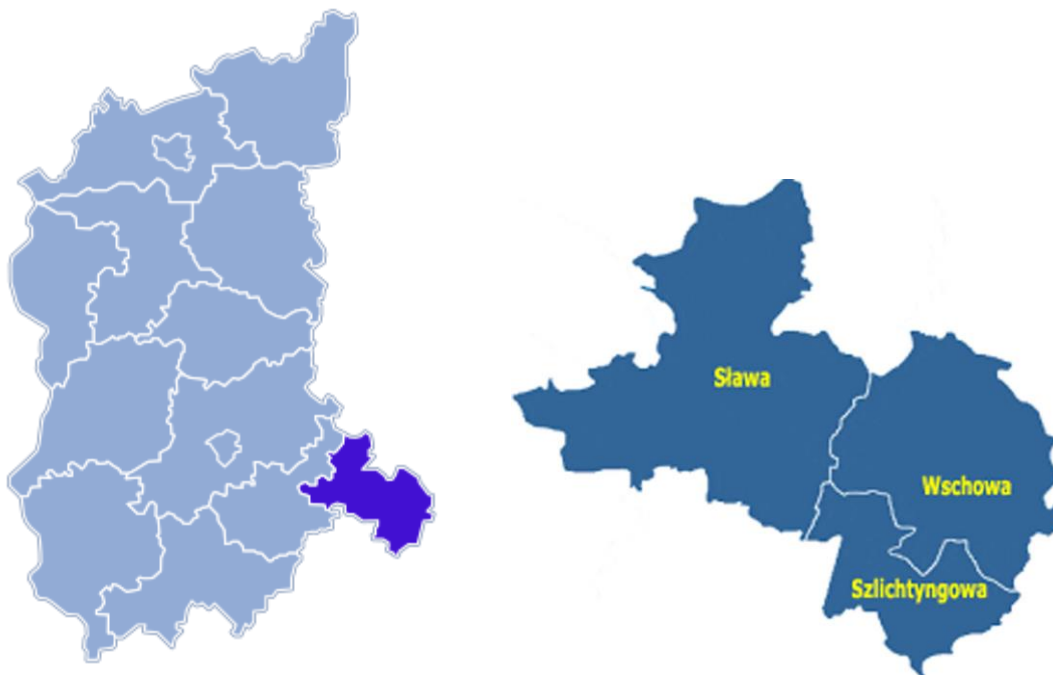
Różnorodność problemów społecznych występujących w powiecie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Strategia składa się z dwóch elementów. Podzielona jest na elementy teoretyczne i praktyczne. Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentów. Przetawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasad i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią. Jest tutaj także wskazany związek analizy z innymi dokumentami strategicznymi funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania. Druga część zawiera procedury działania w przypadku wystąpienia problemu społecznego. Niniejszy dokument zawiera opis istniejącej sytuacji na terenie Powiatu Wschowskiego (diagnoza stanu powiatu) oraz obecnych i przyszłych problemów społecznych. Wskazane są również główne problemy i cele strategiczne, których wybór został poprzedzony rzetelną oceną stanu faktycznego. Strategia jest skierowana do mieszkańców Powiatu Wschowskiego, którzy z różnych powodów znajdują się w trudnych okolicznościach i wymagają pomocy w celu odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania. Adresatem Strategii są zarówno osoby samotne, jak i całe rodziny. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Jest ona długotrwałym programem działań, który ma służyć rozwiązywaniu problemów społecznych poprzez wspieranie rodziny, zwiększeniu

efektywności pomocy społecznej, zapewnieniu godziwych warunków życia osobom niepełnosprawnym, podwyższeniu standardu życia osób starszych, zapobieganiu marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wyznaczeniu kierunków działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców powiatu. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań zaplanowanych i realizowanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2018-2024. Obecny dokument opracowany został na lata 2025-2030 i obowiązywać będzie do momentu opracowania kolejnej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wschowskim*.

III Podstawowe informacje o Powiecie Wschowskim

Powiat Wschowski to najmniejszy powiat w zachodniej Polsce, w województwie lubuskim. Tworzą go trzy gminy, do których należą: gmina Wschowa, gmina Sława i gmina Szlichtyngowa. Siedzibą władz powiatowych jest miasto Wschowa. Powierzchnia powiatu liczy 624 km².

Mapa 1 Powiat Wschowski

Źródło: Zachod.pl (dostęp: 14.12.2024 r.)

Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie dziedzin wymienionych w art. 4 ustawy o samorządzie powiatowym.

Zadania te obejmują grupy tematyczne:

- 1) infrastrukturę społeczną:
 - edukacja publiczna,
 - promocja i ochrona zdrowia,
 - pomoc społeczna,
 - wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,

- wspieranie osób z niepełnosprawnościami,
 - przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy,
 - ochrona praw konsumenta,
 - nieodpłatna pomoc prawna,
 - promocja powiatu,
 - współpraca i działalność na rzecz organizacji pozarządowych,
 - kultura oraz ochrona zabytków i opieka nad zabytkami;
- 2) infrastrukturę techniczną:
- drogi publiczne,
 - transport zbiorowy,
 - utrzymanie powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 3) porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli:
- obronność,
 - ochrona przeciwpowodziowa, w tym wyposażenie i utrzymanie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowa i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.
- 4) ochrona środowiska i przyrody:
- gospodarka wodna,
 - rolnictwo, leśnictwo i rybactwo śródlądowe,
 - geodezja, kartografia i kataster,
 - gospodarka nieruchomościami,
 - administracja architektoniczno - budowlana.

Do zakresu działania powiatu należy także wykonywanie zadań przez działające w ramach powiatowej administracji zespolonej inspekcje, służby i straże. Dla Powiatu Wschowskiego właściwe w tym zakresie są:

- 1) Komenda Powiatowa Policji we Wschowie,
- 2) Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej we Wschowie,
- 3) Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego we Wschowie,
- 4) Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie.

Ponadto na terenie powiatu funkcjonują jako niezespolona administracja rządowa:

- 1) Powiatowy Inspektorat Weterynarii we Wschowie;
- 2) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli (obejmuje swym działaniem Powiat Wschowski).

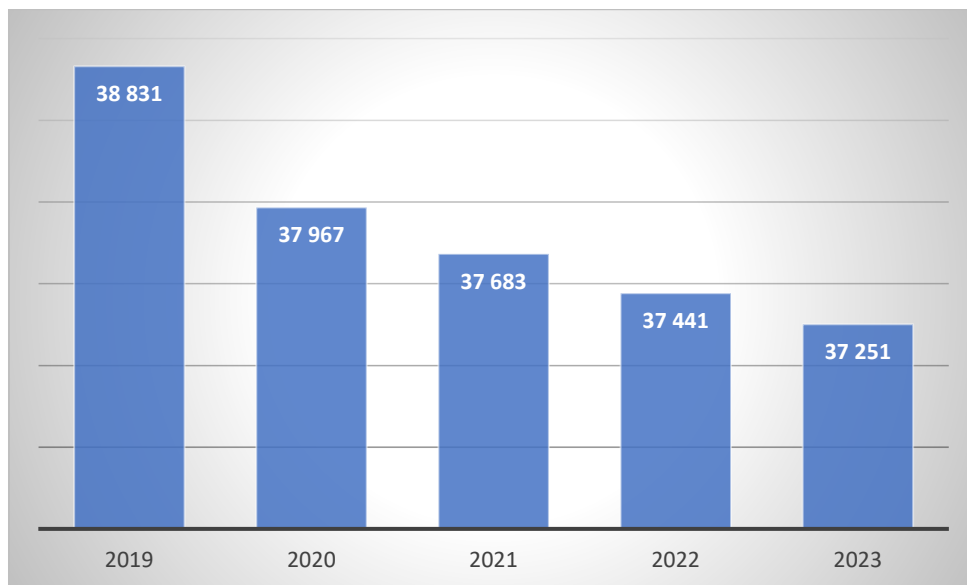
IV Diagnoza sytuacji społecznej w Powiecie Wschowskim

IV.1 Struktura demograficzna

Na koniec grudnia 2023 r. Powiat Wschowski zamieszkiwało 37 251 mieszkańców, z czego kobiety stanowiły 50,72% ludności. Liczba ludności na przestrzeni ostatnich analizowanych lat uległa obniżeniu, co jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości powiatów i gminy

w Polsce. W latach 2019-2023 liczba mieszkańców Powiatu Wschowskiego zmniejszyła się o 1 580 osób, czyli o 4,2%.

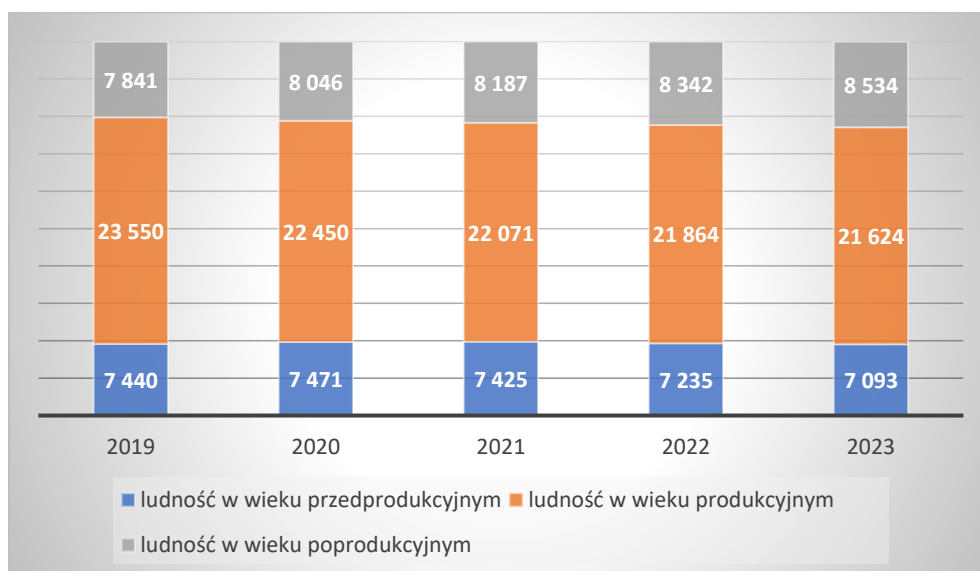
Wykres 1 Liczba ludności w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zachodzące zmiany demograficzne wpływają na spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 2 Liczba ludności w Powiecie Wschowskim w podziale na grupy funkcjonalne w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Najwięcej ludności Powiatu Wschowskiego zamieszkują gminę Wschowa, choć z poniższego zestawienia widać, że w tej gminie ubyłoby najwięcej ludności w analizowanych latach 2019-2023. Gmina Wschowa w 2023 r. liczyła 20 013 mieszkańców, gmina Sława – 12 420 mieszkańców, a gmina Szlichtyngowa – 4 818 mieszkańców. W latach 2019-2023 odnotowano spadek liczby ludności we wszystkich gminach w Powiecie Wschowskim.

Tabela 1 Liczba ludności w poszczególnych gminach Powiatu Wschowskiego w roku 2019 i 2023

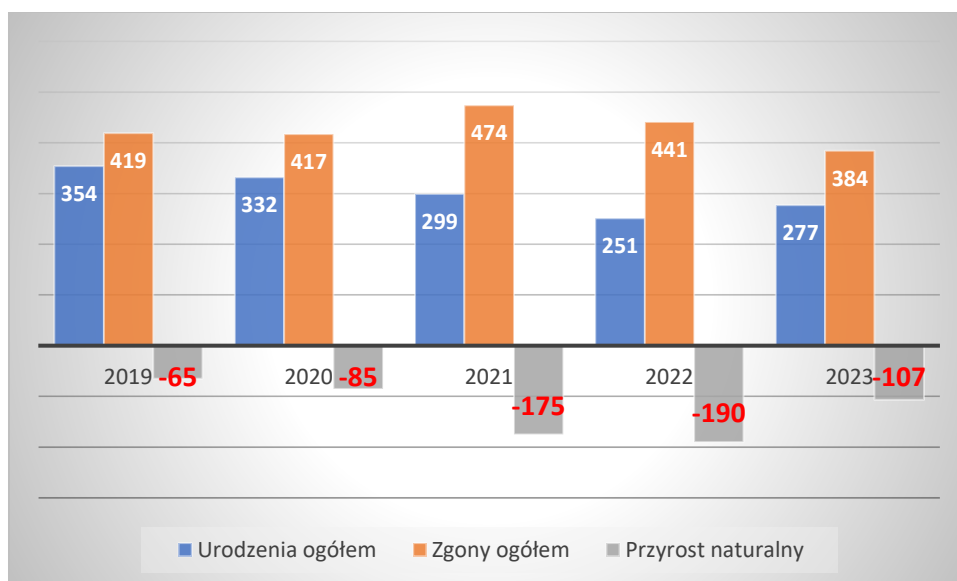
Gmina	Rok 2019	Rok 2023	Dynamika zmian
Sława	12 682	12 420	-2%
Szlichtyngowa	5 015	4 818	-4%
Wschowa	21 134	20 013	-5,5%
Razem:	38 831	37 251	x

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

IV.2 Zachodzące zmiany demograficzne

Spadek liczby ludności wynika z zachodzących niekorzystnych zmian demograficznych, które mają miejsce od wielu lat. Do głównych przyczyn spadku ludności w Polsce zalicza się przede wszystkim spadek liczby nowo rodzonych dzieci. Przyrost naturalny w kraju systematycznie spada, co przekłada się na mniejszą liczbę mieszkańców w województwach i powiatach. Spadek liczby ludności odnotowany w Powiecie Wschowskim od wielu lat również związany jest z ujemnym przyrostem naturalnym, który w 2023 r. wynosił -107 osób. W 2023 r. urodziło się 277 dzieci na terenie powiatu. W tym samym okresie zmarło 384 mieszkańców powiatu.

Wykres 3 Przyrost naturalny w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

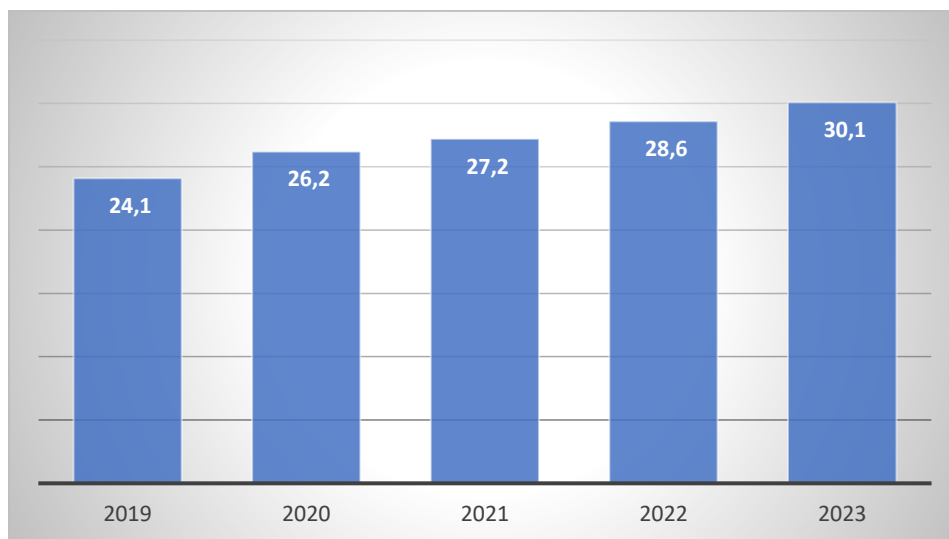

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Widocznym i niepokojącym zjawiskiem zachodzących zmian demograficznych jest również proces starzenia się społeczeństwa, który przekłada się na wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie powiatu w latach 2019-2023 zwiększyła się o 693 osoby. Wskaźnik obciążenia demograficznego liczonego jako stosunek ludzi w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2023 r. wynosił 30,1 p. p. i w stosunku do roku 2019 uległ zwiększeniu o 6 p. p. Wzrost liczby osób starszych ma szczególne znaczenie w kontekście rozwoju dalszej polityki społecznej, która będzie wymuszała podjęcie odpowiednich działań na rzecz zapewnienia opieki osobom

starszym, wspierania ich w codziennym funkcjonowaniu, organizacji odpowiedniej opieki wytchnieniowej oraz aktywizowaniu ich do zachowania aktywności społecznej jak najdłużej.

Wykres 4 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Największy wzrost współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi na terenie powiatu odnotowano w gminie Sława (+6,9 p. p.), a w pozostałych gminach współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł o 5,5 p.p. W gminie Sława przybyło najwięcej osób starszych, przez co należy w szczególny sposób monitorować sytuację społeczną w tej gminie pod względem potrzeb osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 2 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w poszczególnych gminach Powiatu Wschowskiego w latach 2019 i 2023

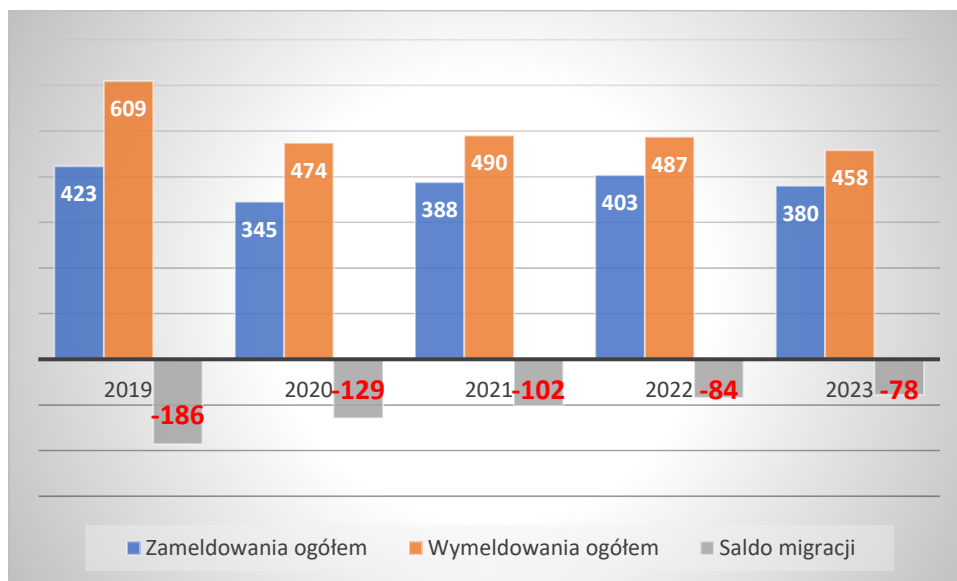
Gmina	Rok 2019	Rok 2023	Dynamika zmian
Sława	24,3	31,2	+6,9
Szlichtyngowa	19,8	25,3	+5,5
Wschowa	25,1	30,6	+5,5

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

IV.3 Zjawisko migracji

Niekorzystnym zjawiskiem demograficznym jest również problem migracji. W 2023 r. w Powiecie Wschowskim odnotowano 458 osób, które wymeldowały się oraz 380 osób, które się zameldowały. Saldo migracji wyniosło -78 osób. W analizowanym okresie lat 2019-2023 odnotowuje się systematyczny spadek liczby ludności, co jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i niekorzystnym w kontekście rozwoju gospodarczego całego powiatu. W każdym z analizowanych lat saldo migracji przyjmowało wartości ujemne, choć widoczny jest systematyczny spadek liczby osób wymeldowujących się z Powiatu Wschowskiego.

Wykres 5 Saldo migracji w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Największa liczba ludności w analizowanych latach 2019-2023 wymeldowała się z terenu gminy Wschowa (99 osób), następnie z terenu gminy Szlichtyngowa (31 osób), a najmniejszy odpływ ludności miał miejsce w gminie Sława (21 osób).

Tabela 3 Liczba osób wymeldowujących się z terenu powiatu w poszczególnych w latach 2019 i 2023

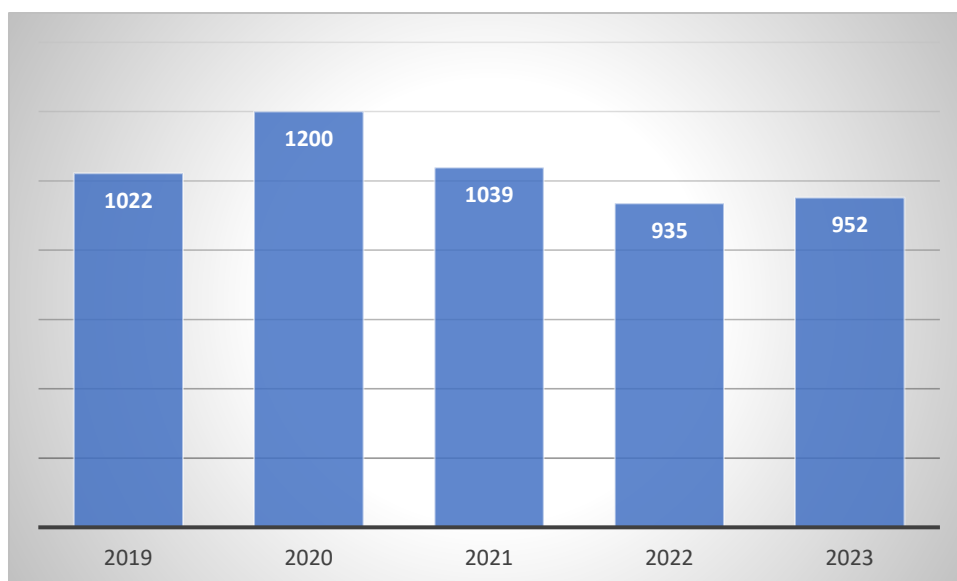
Gmina	Rok 2019	Rok 2023	Dynamika zmian
Sława	164	143	-21
Szlichtyngowa	108	77	-31
Wschowa	337	238	-99

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

IV.4 Sytuacja na rynku pracy

W 2023 r. na terenie Powiatu Wschowskiego odnotowano łącznie 952 osoby bezrobotnie, w tym 525 kobiet. Stopa bezrobocia wynosiła 7,5%. Liczba osób pozostających bez pracy na lokalnym rynku pracy na przestrzeni analizowanych 5 lat uległa zmniejszeniu, choć w 2023 r. w stosunku do roku poprzedniego odnotowano niewielki wzrost liczby osób bezrobotnych (o 18 osób).

Wykres 6 Liczba osób bezrobotnych z terenu Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano we wszystkich grupach osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Największy spadek odnotowano w liczbie bezrobotnych kobiet (o 106 osób) oraz w grupie osób długotrwale bezrobotnych (o 56 osób). W 2023 r. odnotowano na terenie powiatu 525 bezrobotnych kobiet, 266 osób w wieku do 30 roku życia, 248 osób po 50 roku życia oraz 448 osoby długotrwale bezrobotne.

Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Rok	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni do 30 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
2019	631	297	283	504
2020	739	344	284	607
2021	647	293	271	583
2022	554	266	260	465
2023	525	266	248	448
Dynamika zmian	-106	-31	-35	-56

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Powyższe dane wskazują, że sytuacja na rynku pracy w Powiecie Wschowskim wróciła do sytuacji sprzed okresu pandemii, co pozytywnie wpływa na sytuację gospodarczą lokalnego rynku. Jednakże stale należy monitorować sytuację osób bezrobotnych, szczególnie tych z grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, aby minimalizować zjawisko ich wykluczenia społecznego. Analizując sytuację liczby osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy na terenie powiatu można stwierdzić, że największym problemem społecznym w kontekście rynku pracy jest wysoki wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet. Osoby te często posiadają nieodpowiednie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, mają trudności

ze znalezieniem pracy, co przyczynia się do pogorszenia ich jakości życia, zniechęcenia, strachu, braku aktywności społecznej, a co za tym idzie do wykluczenia społecznego. Sytuacja osób bezrobotnych powinna być stale monitorowana i należy podejmować odpowiednie działania, aby systematycznie dążyć do obniżenia stopy bezrobocia na terenie powiatu.

W 2023 r. w ramach aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych objęto wsparciem 372 osoby, co w porównaniu z rokiem 2019 wskazuje na spadek liczby ludności korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

Tabela 5 Formy aktywizacji osób bezrobotnych z terenu Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023 r.

Formy przeciwdziałania bezrobociu	2019	2020	2021	2022	2023
Łączna liczba osób bezrobotnych, które objęte zostały aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, z tego:	423	241	323	340	372
Liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace interwencyjne	60	35	47	35	36
Liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły roboty publiczne	13	12	10	26	19
Liczba osób bezrobotnych, które podjęły działalność gospodarczą	63	53	52	43	39
Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	9	20	38	44	41
Liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły szkolenia	129	38	40	58	126
Liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły staż	86	32	70	66	50
Liczba osób, które rozpoczęły prace społecznie użyteczne	56	40	44	44	37
Pozostałe podjęcia pracy subsydiowanej przez osoby bezrobotne	16	11	17	23	21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP we Wschowie

W 2023 r. w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego pracodawcy z terenu Powiatu Wschowskiego otrzymali środki finansowe na przeszkolenie pracowników, w celu podniesienia kwalifikacji i utrzymania zatrudnienia. Łącznie z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w powiecie skorzystało 70 pracowników na kwotę 161 241,57 zł. Realizowano głównie szkolenia zawodowe takie jak:

- kursy dla fizjoterapeutów,
- mechanik samochodowy,
- szkolenia dla fryzjerek i kosmetyczek,
- szkolenia dla księgowych i pracowników ds. rachunkowości,
- szkolenia dla nauczycieli przedszkoli,
- szkolenia dla kierowców samochodów ciężarowych.

W Powiecie Wschowskim w 2023 r. wydano 347 oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom. Oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcom były złożone na takie stanowiska m.in. jak: robotnik leśny, pracownik produkcji kebabu, pracownik fizyczny, rzeźnik-wędliniarz, kucharz, rozbieracz-wykrawacz, robotnik budowlany, zbieraczka pieczarek, pakowacz. Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie w 2023 r. wydał również 2 zezwolenia na pracę sezonową typu S. Stanowiska, na które głównie wydawano zezwolenia to: pomocniczy pracownik polowy, pomocniczy pracownik przy obsłudze zwierząt. W roku 2023 PUP we Wschowie zarejestrował 403 powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelom Ukrainy.

Wśród osób bezrobotnych znajdują się osoby z niepełnosprawnością. W 2023 r. odnotowano 80 osób niepełnosprawnych bezrobotnych, w tym najwięcej z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Liczba osób z niepełnosprawnością bezrobotnych i poszukujących pracy, nie pozostających w zatrudnieniu według wykształcenia w Powiecie Wschowskim w 2023 r. wynosiła 6 osób.

Tabela 6 Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnością i poszukujących pracy w 2023 r. według wykształcenia

Wykształcenie	Niepełnosprawni bezrobotni	Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu
Wyższe	2	0
Policealne i średnie zawodowe	16	3
Średnie ogólnokształcące	6	1
Zasadnicze zawodowe	32	2
Gimnazjalne	6	0
Podstawowe i podstawowe nieukończone	18	0
Ogółem	80	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP we Wschowie

Według czasu pozostawania bez pracy przez osoby z niepełnosprawnością w Powiecie Wschowskim 21 bezrobotnych pozostawało bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Tabela 7 Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnością i poszukujących pracy w 2023 r. według czasu pozostawania bez pracy

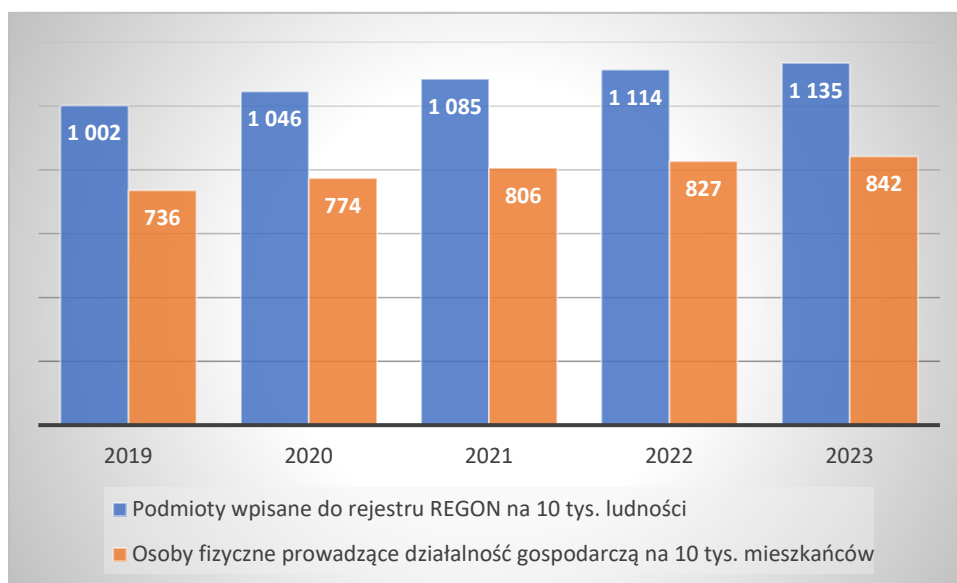
Czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)	Niepełnosprawni bezrobotni	Niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu
Do 1 miesiąca	5	0
1-3	16	1
3-6	12	0
6-12	9	0
12-24	17	0
Powyżej 24	21	5
Ogółem	80	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP we Wschowie

IV.5 Potencjał gospodarczy

Powiat Wschowski charakteryzuje się wzrastającym wskaźnikiem przedsiębiorczości, który mierzony jest liczbą zarejestrowanych pomiotów gospodarczych oraz nowo powstających działalności na terenie powiatu. Według ewidencji statystycznej REGON w 2023 r. na terenie powiatu zarejestrowanych było 1 135 podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności, w tym zdecydowana większość to podmioty sektora prywatnego. Liczba podmiotów w 2023 r. zwiększyła się w stosunku do roku 2019 o 133 podmioty na 10 tys. ludności. Na 1 135 podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców aż 846 podmiotów prowadzonych jest przez osoby fizyczne.

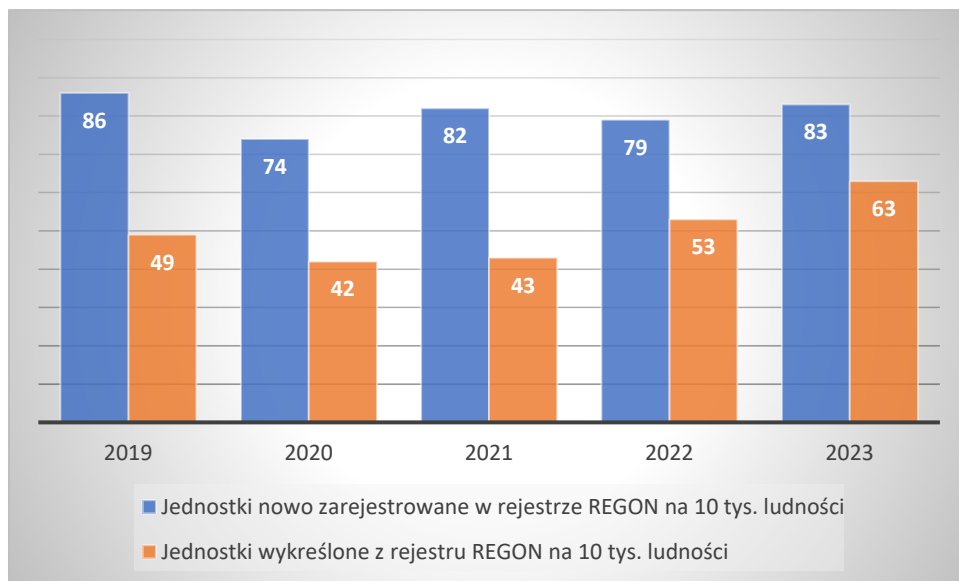
Wykres 7 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Uwarunkowania gospodarcze mierzone jako wskaźnik udziału podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON wskazuje na spadek tego wskaźnika w latach 2019-2023. Sytuacja ta potwierdza dobrą koniunkturę gospodarczą regionu z uwagi na większą liczbę podmiotów rejestrujących niż zamykających działalność gospodarczą. Jednakże od roku 2021 widoczny jest wzrost udziału podmiotów wyrejestrowanych na 10 tys. ludności. W 2023 r. wyrejestrowano 63 podmioty z rejestru REGON na 10 tys. ludności, co wskazuje na najwyższą wartość tego wskaźnika w analizowanych latach.

Wykres 8 Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Sytuacja wzrastającej liczby podmiotów wyrejestrowywanych z rejestru REGON wskazuje na trudną sytuację na lokalnym rynku gospodarczym. Wiele podmiotów powstaje i rozpoczyna swoją działalność, ale widoczny jest systematyczny wzrost podmiotów kończących również swoją działalność. Może to wskazywać na trudne warunki prowadzenia działalności, wzrastające opłaty podatkowe i koszty prowadzenia własnych biznesów, a także niesprzyjającą koniunkturę gospodarczą Powiatu Wschowskiego.

IV.6 Edukacja

Powiat Wschowski prowadzi 5 jednostek oświatowych, do których należą:

- 1) I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Tomasza Zana we Wschowie (I LO).
- 2) I Zespół Szkół im. Stanisława Staszica we Wschowie (I ZS):
 - liceum ogólnokształcące (z oddziałem przygotowania wojskowego),
 - technikum,
 - branżowa szkoła I stopnia nr 2,
 - szkoła podstawowa dla dorosłych nr 6 z klasami VII-VIII.
- 3) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka we Wschowie (SOSW):
 - przedszkole specjalne nr 6 „Kraina Tęczy”,
 - szkoła podstawowa specjalna nr 4,
 - branżowa szkoła I stopnia nr 1 specjalna,
 - szkoła specjalna przysposabiająca do pracy,
 - grupy wychowawcze (internat),
 - zespoły rewalidacyjno-wychowawcze (indywidualne i zespołowe),

- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.
- 4) Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Wschowie:
- centrum kształcenia zawodowego (turnusy),
 - liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
 - szkoła policealna,
 - internat,
 - szkolne schronisko młodzieżowe.
- 5) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie z filią w Sławie.

W roku szkolnym 2023/2024 w placówkach oświatowych na terenie Powiatu Wschowskiego odnotowano łącznie 1 378 uczniów. Prowadzono 83 oddziały. Liczba uczniów i oddziałów uległa wzrostowi w analizowanych latach 2019-2023.

Tabela 8 Liczba uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Wschowski w latach 2019-2024

Lp.	Nazwa szkoły	2019/2020		2020/2021		2021/2022		2022/2023		2023/2024	
1.	I LO	323	11	317	11	336	14	358	15	427	18
2.	I ZS	637	29	654	30	681	31	670	29	752	31
3.	SOSW	182	34	187	32	184	33	187	35	199	34
Razem		1 215	77*	1 207	75*	1 244	80*	1 215	79*	1 378	83*

*liczba oddziałów w jednostkach oświatowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

Realizacji usług edukacyjnych na terenie powiatu jest na wysokim poziomie. Szkoły starają się zapewnić najlepsze warunki do zdobywania wykształcenia i wiedzy praktycznej przydatnej w dorosłym życiu. Ważne w kontekście uwarunkowań społecznych jest zaspokajanie potrzeb edukacyjnych również w kontekście rozwoju gospodarczego, aby kształcić w odpowiednim kierunku i na odpowiednim poziomie młodzież będącą potencjalnymi przedsiębiorcami na lokalnym rynku. Istotne jest włączenie w proces edukacji (na wszystkich jej poziomach) odpowiedniej polityki doradztwa zawodowego poprzez wskazywanie potencjałów lokalnego rynku pracy i przedsiębiorczości w powiecie.

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA

Na terenie Powiatu Wschowskiego funkcjonują dwie Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne. Poradnia we Wschowie znajduje się przy ul. Zacisze 1, a druga zlokalizowana jest w Sławie przy ul. Ogrodowej 1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także wspomagają przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Zadania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży
- wydawanie opinii i orzeczeń dotyczących kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży
- udzielanie pomocy bezpośredniej uczniom oraz rodzicom
- realizacja zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych
- wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek.

Diagnoza w Poradni, a także wydanie informacji o wynikach przeprowadzonej diagnozy czy opinii, odbywa się na wniosek rodzica lub pełnoletniego ucznia. Wydana przez Poradnię opinia przekazywana jest do jednostki oświaty, do której uczęszcza uczeń również tylko na wniosek rodzica lub pełnoletniego ucznia. Pomoc udzielana przez publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną jest dobrowolna i nieodpłatna.

W 2023 r. w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych na terenie Powiatu Wschowskiego przebadano łącznie 1 211 dzieci. Najwięcej dzieci przebadano w Poradni we Wschowie (973), co wskazuje na wzrost liczby dzieci objętych wsparciem. W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sławie przebadano w 2023 r. łącznie 238 dzieci, co w porównaniu z rokiem 2019 wskazuje na spadek liczby dzieci objętych wsparciem.

Tabela 9 Liczba dzieci objętych wsparciem w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych na terenie powiatu w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie	800	719	768	973	973
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie z filią w Sławie	395	186	348	248	238
Razem:	1 195	905	1 116	1 221	1 211

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PPP we Wschowa

IV.7 Bezpieczeństwo publiczne

Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu Wschowskiego realizuje Policja oraz Straż Pożarna. Komenda Powiatowej Straży Pożarnej ma siedzibę we Wschowie. Jej działania wspiera 30 Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) funkcjonujących na terenach wiejskich. Wśród działających OSP na terenie powiatu, 7 z nich funkcjonuje w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego (KSRG). W gminie Wschowa działa 12 OSP, w gminie Sława – 11 OSP, a w gminie Szlichtyngowa – 7 OSP. W 2023 r. odnotowano na terenie Powiatu Wschowskiego 128 pożary, 447 miejscowych zagrożeń oraz 56 fałszywych alarmów. Liczba pożarów w analizowanych latach 2019-2023 uległa zmniejszeniu, jak również miejscowych zagrożeń i fałszywych alarmów.

Tabela 10 Liczba pożarów, miejscowych zagrożeń i fałszywych alarmów na terenie powiatu w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Pożary	153	164	139	156	128
Miejscowe zagrożenia	295	505	569	644	447
Fałszywe alarmy	38	34	46	71	56

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Komenda Powiatowa Policji we Wschowie realizuje zadania powiatowej Policji oraz zapewnia pomoc dzielnicowych dla obszaru miasta Wschowa i Komisariatu Policji w Sławie oraz posterunku policji w Szlichtyngowej. W 2023 r. w Powiecie Wschowskim stwierdzono łącznie 1 375 przestępstw, w tym 852 zakończono w postępowaniach przygotowawczych. Liczba przestępstw na terenie powiatu przedstawia ogólnie tendencję spadkową w ostatnich latach, choć liczba przestępstw przeciwko mieniu czy o charakterze kryminalnym w 2023 r. była wyższa niż w 2019 r. Wskaźnik wykrywalności sprawców popełnianych przestępstw w 2023 r. wynosił 77,5% i był to najwyższy wskaźnik w analizowanym okresie.

Tabela 11 Przestępstwa stwierdzone i wskaźnik wykrywalności sprawców na terenie powiatu w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	734	838	970	917	852
• o charakterze kryminalnym	452	561	604	541	533
• o charakterze gospodarczym	165	70	151	213	160
• przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji - drogowe	81	116	151	111	95
• przeciwko życiu i zdrowiu	19	15	22	21	19
• przeciwko mieniu	299	316	376	396	347
• przeciwko wolności, wolności sumienia, wolności seksualnej i obyczajności razem	50	38	47	40	38
• przeciwko rodzinie i opiece	127	91	86	91	76
• przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji razem	85	159	163	121	107
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję	76,3	74,3	75,3	76,6	77,5

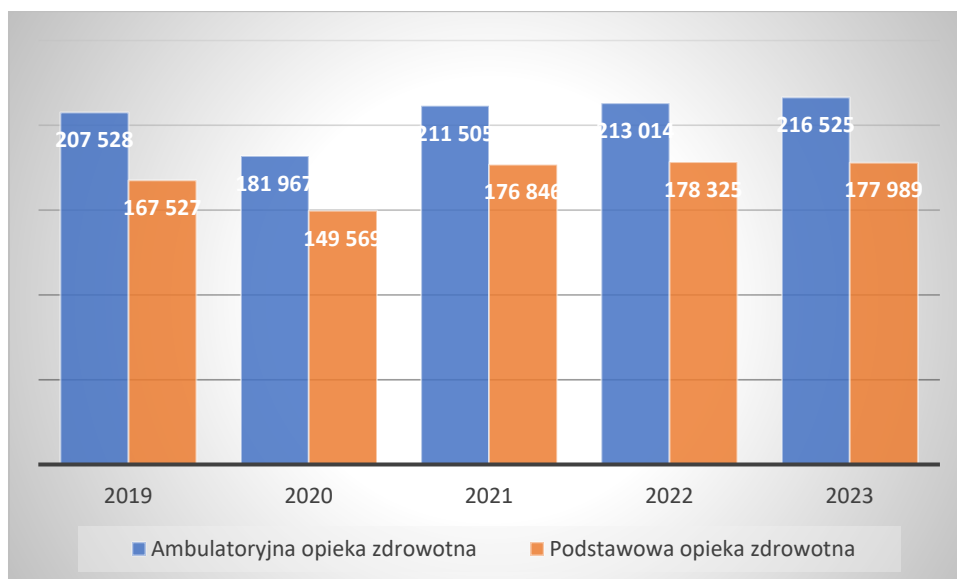
Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

IV.8 Ochrona zdrowia

Zadania w zakresie ochrony zdrowia na terenie Powiatu Wschowskiego realizują przychodnie, praktyki lekarskie oraz ośrodki zdrowia. W 2023 r. na terenie powiatu funkcjonowało 13 przychodni ogółem oraz 10 aptek. W ramach podstawowej opieki medycznej w 2023 r. udzielono łącznie 177 989 porad lekarskich. Ich liczba w okresie lat 2019-2023 uległa zwiększeniu. Podobny wzrost odnotowano wśród liczby udzielonych porad w ramach

ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W 2023 r. udzielono łącznie 216 525 porad lekarskich – najwięcej w analizowanym okresie.

Wykres 9 Liczba udzielonych porad lekarskich w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na terenie Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Kluczowym podmiotem świadczącym usługi zdrowotne na terenie powiatu jest Nowy Szpital we Wschowie Sp. z o.o., w którym znajduje się oddział anestezjologii i intensywnej terapii, chorób wewnętrznych oraz oddział chirurgii ogólnej. W szpitalu działa 12 poradni specjalistycznych, tj. Poradnia Chirurgii w Górze, Poradnia Urologiczna w Górze, Poradnia Chirurgii Ogólnej, Poradnia Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej, Poradnia Ginekologiczno-Położnicza, Poradnia Kardiologiczna, Poradnia Leczenia Uzależnień, Poradnia Logopedyczna, Poradnia Nefrologiczna, Poradnia Reumatologiczna, Poradnia Urologiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego, a także stacja dializ, pracownia rehabilitacji i diagnostyka. Na terenie szpitala funkcjonuje również zakład opiekuńczo-leczniczy (ZOL) oraz hospicjum. Szpital świadczy również świąteczną i nocną opiekę zdrowotną oraz usługi ratownictwa dla mieszkańców powiatu.

IV.9 Życie kulturalne, sport i rekreacja

Życie kulturalne, towarzyskie i integracyjne zapewniają funkcjonujące na terenie poszczególnych gmin w powiecie instytucje kultury, biblioteki oraz ośrodki sportu. Na terenie powiatu funkcjonuje wiele jednostek, które działają w obszarze kultury, edukacji, promocji sportu i rekreacji oraz propagowania czytelnictwa. Część z poniżej wymienionych podmiotów posiada w swoich strukturach filie biblioteczne, biblioteki i inne podmioty.

Tabela 12 Ośrodki kulturalne funkcjonujące na terenie gmin w Powiecie Wschowskim

Gmina	Instytucja organizująca życie kulturalne
Sława	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Centrum Kultury i Wypoczynku ❖ Biblioteka Publiczna w Sławie
Szlichtyngowa	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Szlichtyngowa
Wschowa	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Centrum Kultury i Rekreacji ❖ Muzeum Ziemi Wschowskiej ❖ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wschowa ❖ Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. K.Kurpińskiego we Wschowie ❖ Uniwersytet III Wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

Działalność instytucji kultury skupia się głównie na organizacji życia kulturowego we własnych gminach. Ośrodki kultury prężnie działają w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców do szeroko pojmowanej kultury. Są organizatorami wielu wydarzeń kulturalnych, spektakli, przedstawień, wystaw, spotkań integracyjnych itp. Organizują zajęcia dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Na stałe w swoich harmonogramach prac posiadają szeroki wachlarz zajęć, warsztatów, spotkań. Organizują pracownie tematyczne, prowadzą naukę gry na instrumentach. Są inicjatorami wielu okolicznościowych imprez, również tych w plenerze. Z kolei biblioteki gminne promują czytelnictwo wśród mieszkańców, prowadzą lekcje biblioteczne, organizują liczne konkursy, zajęcia dla dzieci itp.

Również ważnym aspektem organizacji życia kulturalnego jest działalność Kół Gospodyń Wiejskich (KGW). Na terenie Powiatu Wschowskiego zarejestrowanych jest 14 organizacji w formie KWW, które aktywnie promują swoją działalność i włączają się życie społeczne całego powiatu.

Instytucje kultury pełnią ważną rolę w kształtowaniu życia społecznego w każdej gminie. Ich współpraca z placówkami oświatowymi jest realizowana na wielu szczeblach. Jednostki te stanowią centrum rozwoju kultury, rekreacji i organizują czas wolny dla mieszkańców powiatu w poszczególnych gminach. Dodatkowo wspierają aktywnie lub organizują działania na rzecz seniorów. Niejednokrotnie są inicjatorami wielu ciekawych wydarzeń kulturalnych. Zadania w zakresie dostępu do kultury, rekreacji, sportu realizowane są w powiecie na wysokim poziomie. Instytucje kultury działające w terenie Powiatu Wschowskiego poprzez organizację różnych wydarzeń, wystaw, koncertów i imprez plenarnych aktywnie aktywizują mieszkańców do udziału w życiu kulturalnym, społecznym i integracyjnym. Dodatkowo dbają o dziedzictwo kulturalne i narodowe, akcentując każde wydarzenie na skalę ponadlokalną. Różnorodność form i spektrum działań zarówno publicznych bibliotek oraz domów kultury z terenu powiatu zaspokajają potrzeby mieszkańców w dostępie do kultury, organizują czas wolny, rozwijają zainteresowania i pobudzają życie kulturalne miast, wsi i całych gmin.

Potencjałem społecznym Powiatu Wschowskiego jest bogactwo jezior i lasów. Najwięcej ośrodków turystycznych i wypoczynkowych zlokalizowanych jest w Sławie, która bezpośrednio ulokowana jest nad Jeziorem Sławskim o powierzchni 854 ha, gdzie sezon kąpielowy trwa najdłużej w Polsce. Wokół Jeziora Sławskiego zlokalizowanych jest ok. 40 obiektów wypoczynkowych oraz liczne pola namiotowe. Na terenie gminy Sława znajduje się ogólnie 10 jezior, które stanowią o potencjale przyrodniczym i wypoczynkowym gminy.

Zdjęcie 1 Jezioro Sławskie

Źródło: znaczkki.turystyczne.pl (dostęp: 12.12.2024 r.)

W 2020 r. zakończona została rewitalizacja Parku Miejskiego w Sławie. Projekt pn. „Rewaloryzacja parku miejskiego w Sławie” był realizowany w latach 2019 – 2020. W ramach projektu wykonano następujące prace: wymianę nawierzchni parkowych z ziemnych na nową naturalną nawierzchnię tzw. HanseGrand, remont mostka nad Czernicą, nasadzenia i pielęgnację zieleni, infrastrukturę związaną z ochroną siedlisk przyrodniczych (10 budek lęgowych dla ptaków), bramę wejściową do parku, montaż tabliczek informacyjnych o charakterze dendrologicznym przed wybrane drzewa okazowe w parku (5 tablic), ścieżkę dydaktyczną (23 tablice o przyrodzie, 12 tablic o historii i przyrodzie parku, 3 tablice informacyjne, 2 tablice z regulaminem korzystania z parku), oświetlenie LED (63 latarnie oświetleniowe), monitoring (45 kamer), utworzono małą architekturę (63 ławki, 32 kosze na śmieci, 6 drogowskazów, toaletę bezobsługową). Głównym celem projektu był wzrost ochrony różnorodności biologicznej oraz zwiększenie wykorzystania potencjału przyrodniczego Parku Miejskiego w Sławie poprzez zwiększenie ochrony cennych zasobów przyrodniczych.

Zdjęcie 2 Park Miejski w Sławie

Źródło: modernizacjaroku.org (dostęp: 18.01.2025 r.)

Teren gminy Wschowa posiada również wiele lokalnych potencjałów. Wschowa to miejsce atrakcyjne historycznie, z walorami, które wykorzystuje się na co dzień w promocji gminy, a także w działaniach lokalnych. Na terenie gminy Wschowa znajduje się układ średniowieczny, który szczególnie przyciąga turystów i stanowi jednocześnie ogromny potencjał budujący tożsamość lokalną i poczucie przynależności mieszkańców gminy do miejsca zamieszkania. Szczególnie atrakcyjnie historycznie jest Stare Miasto, które przyciąga do Wschowy wielu turystów. Dla wszelkich działań związanych z rozwojem gminy zarówno pod względem społecznym jak i infrastrukturalnym wydaje się być ważne wykorzystanie potencjału historycznego dla poprawienia wizerunku gminy Wschowa. Szczególnie zwraca się uwagę na lokalne zabytki, a przede wszystkim: zamek, mury obronne, wieża ciśnień, Lapidarium Rzeźby Nagrobnej, kościoły itp. Na terenie gminy Wschowa znajdują się liczne pomniki przyrody, które są atrakcją nie tylko dla mieszkańców, ale również przyciągają uwagę turystów. Ponadto cechą charakterystyczną Ziemi Wschowskiej są parki. Park Wolsztyński jest największym parkiem we Wschowie, gdzie mieszkańcy znajdują oazę spokoju. Zaniedbany i zdegradowany Park Wolsztyński przeszedł ogromną metamorfozę w ostatnim czasie, dzięki czemu miasto i mieszkańcy zyskali przestrzeń do uprawiania aktywnej rekreacji, integracji i aktywnego spędzania czasu wolnego. Projekt rewitalizacyjny został zrealizowany w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wschowa. Park Wolsztyński przeobraził się w miejsce przyjazne mieszkańcom. Powstały ścieżki piesze i trasy biegowe, utworzono tor singletruck do jazdy na rowerze, pojawiała się nowa infrastruktura rekreacyjna – place zabaw, miejsce na ognisko, tory przeszkód. W parku postawiono toalety oraz zamontowano nowe

oświetlenie. Dzięki rewitalizacji nadano parkowi nowe funkcje społeczne, a sam Park Wolsztyński z wieżą ciśnień jest centralnym miejscem turystycznym gminy.

Zdjęcie 3 Park Wolsztyński w gminie Wschowa

Źródło: gminawschowa.pl (dostęp: 12.12.2024 r.)

Na terenie Powiatu Wschowskiego zlokalizowany jest Przemęcki Park Krajobrazowy utworzony w listopadzie 1991 r. w celu ochrony i zachowania jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w Wielkopolsce i Ziemi Lubuskiej. Całkowita powierzchnia parku wynosi 22 344 ha, obejmując swoim zasięgiem, na terenie Wielkopolski gminy: Wijewo, Przemęt, Włoszakowice, Śmigiel oraz Święciechową.

Zdjęcie 4 Przemęcki Park Krajobrazowy

Źródło: [Google.com](https://www.google.com) (dostęp: 12.12.2024 r.)

Na terenie gminy Wschowa znajdują się trzy jeziora: Lgińsko o powierzchni 68,6 ha, Lginko tzw. „Mały Lgiń” o powierzchni 39,1 ha oraz Dąbie o powierzchni 13,56 ha we wsi Wygnańczyce.

W ostatnim czasie przy jeziorze w Lginiu w ramach pozyskanych środków zewnętrznych dokonano przeobrażeń istniejącej infrastruktury, dzięki czemu nadano jej nowe funkcje społeczne. Utworzona „Strefa relaksu” stanowi obecnie nowoczesne miejsce do wypoczynku i rozwijania aktywności rekreacyjnych. W ramach prac remontowych wybudowano nowy pomost, dostosowano przestrzeń publiczną, utworzono parking.

Zdjęcie 5 „Strefa relaksu” nad jeziorem Lgińsko

Źródło: gminawschowa.pl (dostęp: 8.11.2024 r.)

Obszar Powiatu Wschowskiego rozwija się bardzo prężnie wykorzystując swoje potencjały przyrodnicze. Obszar powiatu zyskuje tym samym przestrzeń społeczną do uprawiania aktywnej turystyki i wypoczynku. W kontekście rozwoju kapitału ludzkiego i dostosowywania przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością stanowi to ważny aspekt rozwoju społecznego.

IV.10 Ekonomia społeczna i solidarna

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, która weszła w życie dnia 30 października 2022 r. diagnoza sytuacji społecznej powiatu w kontekście opracowywania strategii powinna zwierać również informacje na temat zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych. **Ekonomia Społeczna** to sfera aktywności obywatelskiej i społecznej, która poprzez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. **Podmiotami ekonomii społecznej są:** organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów, niewidomych oraz produkcji rolnej; przedsiębiorstwa społeczne – podmioty ekonomii społecznej, które prowadzą działalność gospodarczą lub odpłatną pożytku publicznego, zatrudniają i aktywizują zawodowo osoby trudnozatrudnialne, nie prywatyzują zysku lub nadwyżki bilansowej i są zarządzane w sposób partycypacyjny, a także jednostki reintegracyjne tj. takie, których głównym działaniem jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, czyli: Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej.

W Starostwie Powiatowym we Wschowie zewidencjonowanych w 2023 r. było:

- 96 towarzyszeń, które zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, w tym 26 OSP,
- 25 stowarzyszeń zwykłych.

Ponadto na terenie Powiatu Wschowskiego zarejestrowane są Uczniowskie Kluby Sportowe (14) oraz Kluby Sportowe nieprowadzące działalności gospodarczej (17) i fundacje (9).

W 2024 roku liczba stowarzyszeń nie uległa istotnym zmianom.

Każdego roku Powiat Wschowski opracowuje i uchwała Program współpracy Powiatu Wschowskiego z organizacjami pozarządowymi. W 2024 r. Program ten został przyjęty uchwałą Nr VI/40/2024 Rady Powiatu Wschowskiego z dnia 28 października 2024 r. Celem głównym Programu jest współdziałanie Powiatu z organizacjami pozarządowymi, budowanie partnerstwa oraz skuteczne działania na rzecz polepszenia jakości życia mieszkańców Powiatu Wschowskiego. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych:

- uaktywnienie mieszkańców powiatu,
- rozwój lokalnego środowiska,
- jedność działania w celu realizacji zadań publicznych,
- wspieranie organizacji w realizacji ich zadań statutowych,

- propagowanie działalności organizacji pozarządowych,
- wskazywanie możliwości w pozyskiwaniu środków zewnętrznych,
- zasadne wykorzystywanie publicznych środków finansowych,
- tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju trzeciego sektora w powiecie.

Za priorytetowe zadania publiczne w 2025 r., ustalono następujące zadania z zakresu:

- 1) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 2) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- 3) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- 4) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- 5) ratownictwa i ochrony ludności,
- 6) edukacji ekologicznej młodych i działań proekologicznych,
- 7) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa lub udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Na realizację Programu w 2025 r. w pkt. od 1 - 7 zaplanowano w budżecie powiatu kwotę w wysokości 200 000,00 zł.

Na terenie powiatu funkcjonują również inne Podmioty Ekonomii Społecznej, które realizują zadania z zakresu integracji społecznej i przeciwdziałania marginalizacji osób wykluczonych.

Należą do nich:

- Centrum Integracji Społecznej „Rozwój” we Wschowie;
- Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nasz Ośrodek” we Wschowie;
- Klub Senior+ w Szlichtyngowej (dysponuje 40 miejscami);
- Dzienny Dom Senior+ we Wschowie (dysponuje 30 miejscami);
- Klub Zamysłów w gminie Szlichtyngowa (dysponuje 24 miejscami);
- Klub Stare Drzewce w gminie Szlichtyngowa (dysponuje 25 miejscami);
- Klub Jędrzychowice gminie Szlichtyngowa (dysponuje 24 miejscami).
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Polski Komitet Pomocy Społecznej Stowarzyszenie Charytatywne w Warszawie, Zarząd Miejsko-Gminny we Wschowie (prowadzą Klub Seniora).

Podmioty Ekonomii Społecznej na terenie powiatu stanowią ważne centra rozwoju społecznego. Wspierają osoby starsze, udzielają pomocy osobom z niepełnosprawnością, realizują szereg działań na rzecz dzieci i osób potrzebujących. Są pożądanymi i niezbędnymi, z uwagi na zachodzące zmiany demograficzne, instytucjami organizującymi życie społeczne mieszkańców powiatu.

IV.11 Problemy społeczne na terenie Powiatu Wschowskiego

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Powiatu Wschowskiego realizuje w szczególności Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie we Wschowie (PCPR) oraz Ośrodki

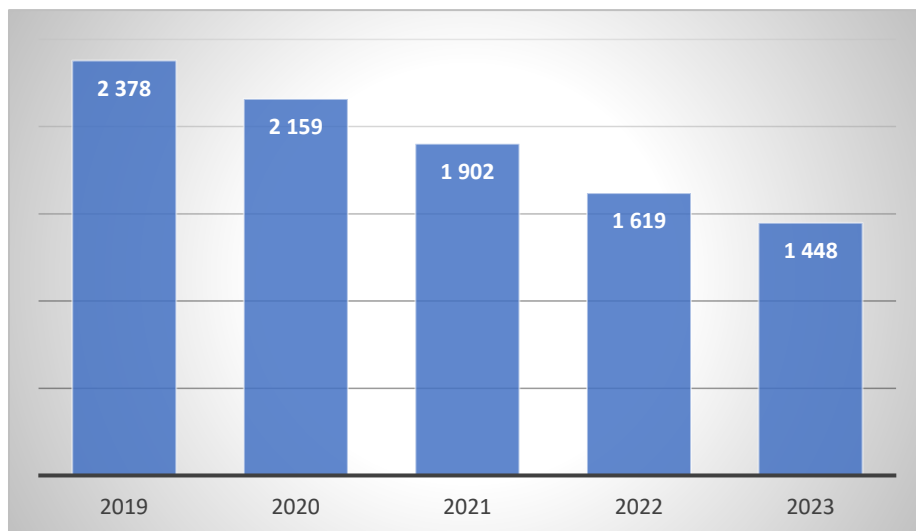
Pomocy Społecznej (OPS) na terenie każdej z gmin Powiatu Wschowskiego. Identyfikując problemy społeczne na terenie Powiatu Wschowskiego oparto się na kategoriach problemów społecznych z powodu których uzyskać można wsparcie z systemu pomocy społecznej. Problemy określono bazując na dostępnych danych przede wszystkim Ośrodków Pomocy Społecznej z poszczególnych gmin powiatu oraz informacji z Powiatowego centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie.

IV.11.1 Problemy społeczne a zapotrzebowanie na wsparcie pomocy społecznej

Wykluczenie społeczne to sytuacja, w której nie wszyscy mają równy dostęp do możliwości i usług, które pozwoliłyby im wieść godne, szczęśliwe życie. Przyczyny wykluczenia społecznego są bardzo różne. Do najczęstszych należą: bezrobocie, problemy opiekuńczo-wychowawcze, alkoholizm, niepełnosprawność, długotrwała choroba, problemy rodzinne związane z przemocą domową itp. Często występowanie jednego negatywnego zjawiska pociąga za sobą prawdopodobieństwo wystąpienia kolejnych. Brak możliwości prowadzenia godnego życia prowadzi często do problemów natury psychicznej, które we współczesnym świecie występują coraz częściej. Ubóstwo rodzące się z braku posiadania pracy lub niepełnosprawności pogłębia problem wykluczenia społecznego. Coraz częściej problem wykluczenia dotyka również osób starszych, zależnych, schorowanych. Wraz z zachodzącymi zmianami demograficznymi przybywa osób w wieku poprodukcyjnym, które pozostawione same sobie, prowadzą samotne życie. Dlatego w kontekście dalszej realizacji polityki społecznej powiatu należy zwrócić szczególną uwagę na tworzenia odpowiednich warunków do zaspokajania podstawowych potrzeb osób starszych w zakresie integracji społecznej, aby tym samym przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu tej warstwy społecznej, które z roku na rok wciąż przybywa.

Z danych pozyskanych z ośrodków pomocy społecznych funkcjonujących na terenie Powiatu Wschowskiego wynika, że na terenie powiatu systematycznie zmniejsza się liczb osób korzystających z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji. W analizowanych latach 2019-2023 nastąpił spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej o 930 osób. W 2023 r. na podstawie wydanych decyzji z pomocy społecznej skorzystało 1 448 osób z terenu powiatu.

Wykres 10 Liczba osób w Powiecie Wschowskim korzystająca z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Wschowskim

W 2023 r. najwięcej mieszkańców Powiatu Wschowskiego skorzystało z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji z terenu gminy Sława (519 osób), a najmniej z terenu gminy Wschowa (460 osób). Również w gminie Wschowa odnotowano w analizowanych latach największy spadek liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej.

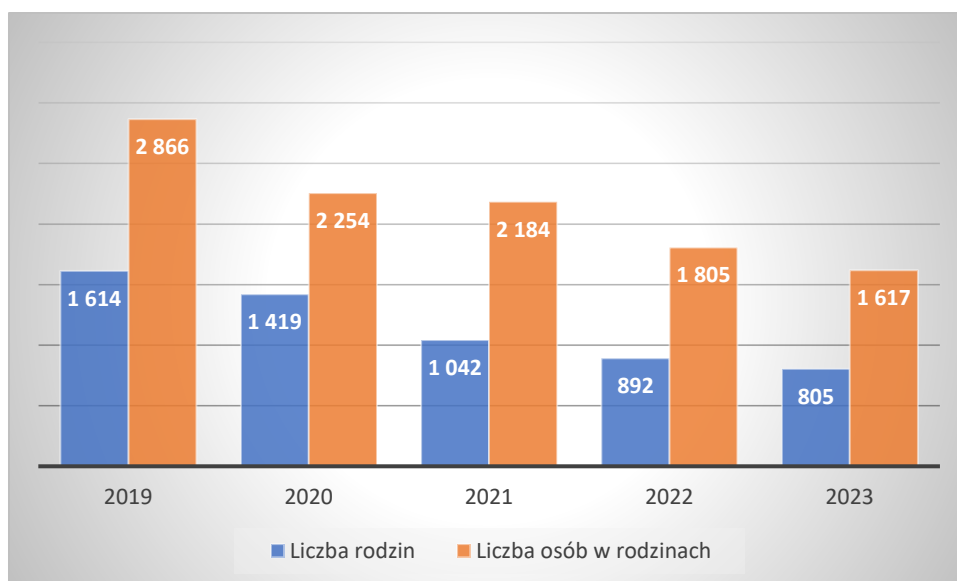
Tabela 13 Liczba ludności z poszczególnych gmin Powiatu Wschowskiego korzystająca z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina Sława	825	782	710	592	519
Gmina Szlichtyngowa	600	599	518	507	469
Gmina Wschowa	953	778	674	520	460

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Wschowskim

W 2023 r. łącznie z pomocy społecznej skorzystało 805 rodzin, w tym 1 617 mieszkańców Powiatu Wschowskiego. W analizowanych latach 2019-2023 liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej zmniejszyła się dwukrotnie, w tym o 1 249 mieszkańców.

Wykres 11 Liczba rodzin o osób w tych rodzinach korzystająca z pomocy społecznej na terenie powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Wschowskim

Spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji jest znaczny, co świadczy o poprawiającej się sytuacji materialnej wielu rodzin z terenu powiatu. Jednakże mniejsza liczba osób korzystających z pomocy społecznej nie przekłada się na zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego, jest tylko sygnałem, iż z każdym rokiem mniej ludzi korzysta np. z pomocy w formie zasiłków czy pomocy na dożywianie. Nie oznacza to wcale, że problem ubóstwa i wykluczenia zmniejsza się wraz z liczbą wypłacanych zasiłków. Forma pracy pomocy społecznej zmienia się w perspektywie udzielania pomocy finansowej na rzecz świadczenia coraz to częściej i więcej pomocy niematerialnej, pozafinansowej.

Na terenie Powiatu Wschowskiego głównym powodem korzystania z pomocy społecznej jest niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Z tych powodów w latach 2019-2023 największa liczba rodzin korzystała ze świadczeń w poszczególnych gminach powiatu. Z poniższego zestawienia widać, że liczba rodzin korzystająca ze świadczeń z ww. powodów uległa zmniejszeniu, jak w przypadku pozostałych powodów, na podstawie których przyznawane były świadczenia dla mieszkańców. W 2023 r. z powodu niepełnosprawności przyznano świadczenia łącznie 354 rodzinom, 344 rodziny skorzystały ze świadczeń z powodu ubóstwa, a 291 z powodu bezrobocia oraz 257 rodzin z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Tabela 14 Liczba rodzin i powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2018, 2020 i 2022 łącznie w gminach z Powiatu Wschowskiego

Powód przyznanej pomocy	2019	2020	2021	2022	2023
	liczba rodzin				
Alkoholizm	27	27	26	22	17
Bezdomność	7	9	14	12	16
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina wielodzietna)	34	27	27	17	21
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina niepełna)	112	75	72	64	57
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	198	168	130	127	95
Bezrobocie	405	405	384	298	291
Przemoc domowa	7	7	8	3	9
Długotrwała lub ciężka choroba	538	413	413	315	257
Niepełnosprawność	495	453	420	358	354
Potrzeba ochrony macierzyństwa	168	125	85	67	56
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	18	25	21	19	13
Ubóstwo	462	408	393	348	344
Zdarzenia losowe	1	3	6	5	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Wschowskim

Problem ubóstwa jest jednym z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej na terenie Powiatu Wschowskiego. Przyczyną ubóstwa jest m.in. brak pracy lub niewystarczające środki finansowe na własne utrzymanie. Brak wsparcia i pomocy w odpowiednim momencie może doprowadzić do utraty własnej rodziny i gospodarstwa domowego. Ubóstwo jest głównym powodem wykluczenia społecznego, braku aktywności społecznej, integracyjnej, staje się powodem uzależnień oraz często prowadzi do bezdomności. Zjawisko bezdomności prowadzi do marginalizacji jednostki. Staje się poważnym problemem społecznym, które bardzo trudno jest zminimalizować. Liczba osób bezdomnych z terenu powiatu jest niewielka i wynosi 17 osób, choć w analizowanych latach wzrosła liczba osób bezdomnych, co wskazuje na pogłębiający się problem ubóstwa, które zmierza do bezdomności. Największą liczbę osób bezdomnych odnotowuje się na terenie gminy Wschowa.

Tabela 15 Liczba osób bezdomnych z terenu powiatu w latach 2019-2023

Gmina	2019	2020	2021	2022	2023
Sława	5	6	4	2	2
Szlichtyngowa	0	0	2	2	2
Wschowa	2	3	8	8	13
Razem:	7	9	14	12	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Wschowskim

Gmina Wschowa posiada podpisane porozumienie z miastem Leszno w zakresie udzielania schronienia dla osób bezdomnych. Na terenie Powiatu Wschowskiego nie ma schroniska ani noclegowni dla bezdomnych. Klasztor ojców Franciszkanów we Wschowie prowadzi jadłodajnię dla osób ubogich i bezdomnych.

IV.11.2 Problem niepełnosprawności

Od 1 stycznia 1998 r. podstawą do uznania osoby za niepełnosprawną jest wyłącznie orzeczenie wydane przez powiatowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Orzeczenia innych organów, wydane po 31 grudnia 1997 r. nie stanowią podstawy do uznania osoby za niepełnosprawną w rozumieniu ustawy o rehabilitacji (...). Orzeczenia o zaliczeniu do grupy inwalidzkiej, wydane przed 1 stycznia 1998 r., traktuje się na równi z odpowiednim orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności tylko jeżeli są nadal ważne.

Niepełnosprawność oraz długotrwałe lub ciężkie choroby stanowią wyzwanie dla współczesnej pomocy społecznej. Ich rozwiązanie wymaga bowiem długotrwałych i wieloaspektowych działań aktywizacyjnych i pomocowych. Liczbę osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Wschowskiego można określić odwołując się do wyników Narodowego Spisu Powszechnego w 2021 r. Zgodnie z jego wynikami na terenie województwa lubuskiego odnotowano łącznie 180 031 osób z niepełnosprawnością, a w Powiecie Wschowski 6 211 osób, w tym 2 911 mężczyzn i 3 300 kobiet.

Tabela 16 Liczba osób z niepełnosprawnością w Powiecie Wschowskim w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób
Osoby z niepełnosprawnością	6 211
- mężczyźni	2 911
- kobiety	3 300
Osoby z niepełnosprawnością prawną	4 823
Osoby z niepełnosprawnością biologiczną	1 388

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Z danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Nowej Soli na temat wydanych orzeczeń w latach 2019-2023 ujętych w poniższej tabeli wynika, iż w 2023 r. na terenie powiatu było 3 506 osób z niepełnosprawnością, w tym 1 605 mężczyzn oraz 1 901

kobiet. Z danych wynika, że w 2023 r. wzrosła liczba osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu w porównaniu z latami wcześniejszymi, zarówno na obszarze miejskim jak i wiejskim. Osób z niepełnosprawnością do 16 roku życia odnotowano 295, co wskazuje na spadek liczby dzieci z niepełnosprawnością na terenie powiatu.

Tabela 17 Liczba osób z niepełnosprawnością na terenie Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób z niepełnosprawnością – ogółem	3 869	3 147	3 646	3 469	3 506
Liczba osób z niepełnosprawnością do 16 r.ż.	348	326	350	315	295
Liczba osób z niepełnosprawnością - mężczyźni	1 669	1 288	1 547	1 409	1 605
Liczba osób z niepełnosprawnością - kobiety	1 852	1 533	1 749	1 745	1 901
Liczba osób z niepełnosprawnością w miastach – dzieci	196	190	209	185	170
Liczba osób z niepełnosprawnością w miastach – dorośli	2 323	1 863	2 190	2 053	2 303
Liczba osób z niepełnosprawnością na obszarze wiejskim – dzieci	152	136	141	130	125
Liczba osób z niepełnosprawnością na obszarze wiejskim – dorośli	1 198	958	1106	1 101	1 203

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Wschowa

Ogółem w latach 2019-2023 na terenie Powiatu Wschowskiego odnotowano 2 095 osób z niepełnosprawnością prawną w stopniu umiarkowanym. 1 376 osób posiadało niepełnosprawność w stopniu znacznym, a 564 w stopniu lekkim.

W 2023 r. wydano 3 506 orzeczeń o niepełnosprawności z określonym stopniem niepełnosprawności. W porównaniu z rokiem 2022 liczba wydanych orzeczeń wzrosła o 352 orzeczenia. W analizowanych latach wzrosła liczba wydanych orzeczeń o niezaliczeniu do osób z niepełnosprawnością. W 2023 r. wydano 177 takich orzeczeń oraz 100 postanowień dotyczyła odmowy wydania orzeczenia o niepełnosprawności.

Tabela 18 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2019-2023

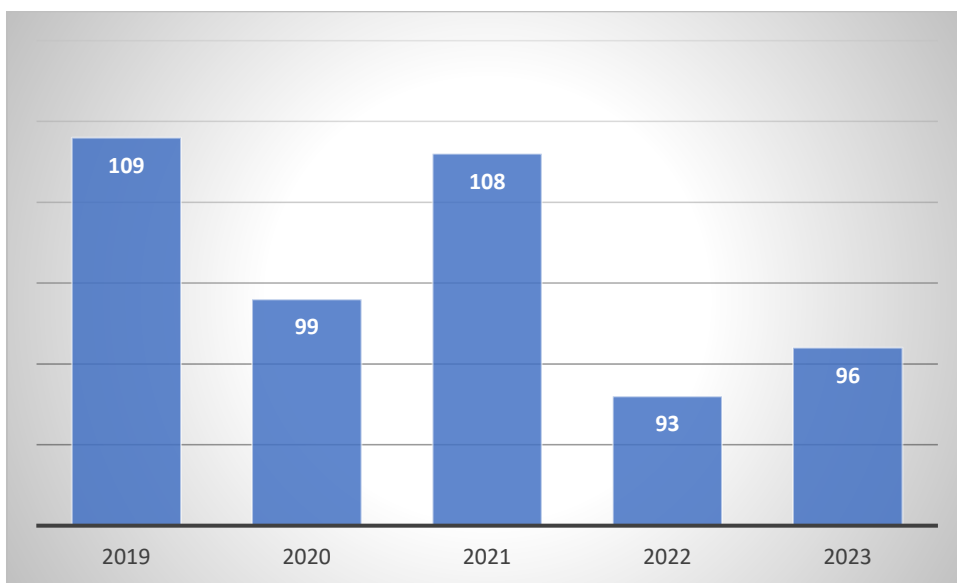
Rodzaj orzeczenia	2019	2020	2021	2022	2023
Orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	3 521	2 821	3 646	3 154	3 506
Orzeczenia o niezaliczeniu do osób z niepełnosprawnością	102	48	62	91	177

Orzeczenia o odmowie wydania orzeczenia	67	63	99	84	100
orzeczenia wydane na podstawie art. 5a ustawy	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Wschowa

Liczba wygadzanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia w analizowanych latach 2019-2023 utrzymywała się na zbliżonym poziomie ok. 100 orzeczeń rocznie. W 2023 r. odnotowano 96 wydanych orzeczeń, co wskazuje na niewielki wzrost w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 12 Liczba wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Wschowa

Liczba wydanych legitymacji dla osób z niepełnosprawnością w analizowanych latach 2019-2023 wskazuje na wzrost wydawanych legitymacji od czasu pandemii. W 2020 r. liczba wydanych legitymacji zmniejszyła się dwukrotnie, ale od tego roku widać systematyczny wzrost liczby wydawanych legitymacji dla osób z niepełnosprawnością. W 2023 r. wydano łącznie 1 246 legitymacji, w tym 1 167 dla osób po 16 roku życia oraz 79 dla osób do 16 roku życia.

Tabela 19 Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnosprawnej w latach 2019-2023

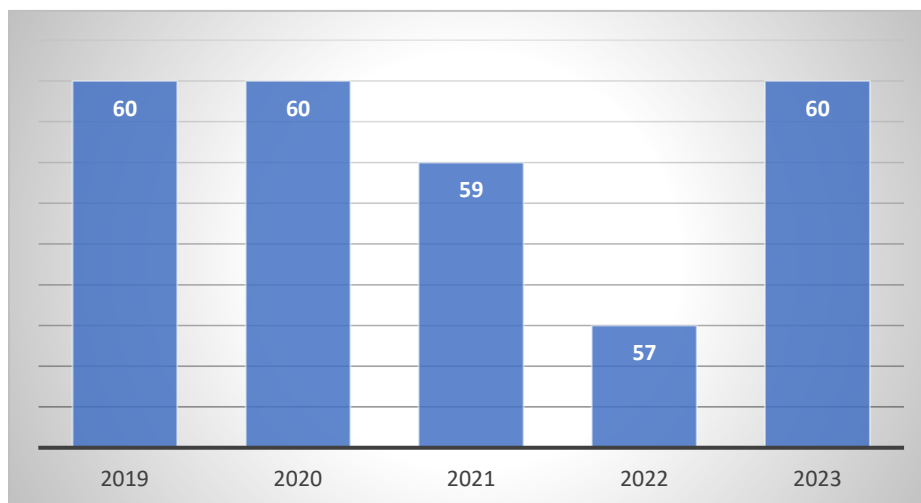
Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
legitymacje wydane osobom przed 16 rokiem życia	128	59	74	60	79
legitymacje wydane osobom po 16 roku życia	1 520	743	875	1 068	1 167
RAZEM:	1 648	802	949	1 128	1 246

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Wschowa

Na terenie Powiatu Wschowskiego funkcjonują następujące placówki zapewniające opiekę osobom niepełnosprawnym

Dom Pomocy Społecznej we Wschowie (DPS), znajduje się przy ul. Pl. Świętego Jana 1. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie od 1 lipca 1990 roku prowadzony jest na zlecenie powiatu przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety – Prowincja Poznańska. Placówka jest przeznaczona dla 60 dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną i sprzężoną, których stan wymaga stałej opieki medycznej, opiekuńczej, wychowawczej oraz rehabilitacji. Celem Domu jest zapewnienie usług: bytowych, opiekuńczych, wspomagających, edukacyjnych na poziomie obowiązującego standardu. Mieszkańcami domu są osoby dorosłe, które zostały umieszczone w Domu jako dzieci i w dalszym ciągu wymagają zapewnienia całodobowej opieki. W Domu prowadzone są zajęcia w oparciu o metody i techniki pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie. Dom oferuje również różne formy terapii i zapewnia stałą rehabilitację. Niektórzy mieszkańcy Domu uczą się w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym we Wschowie oraz korzystają z zajęć rewalidacyjnych. Prawie każdego roku (z analizowanych lat) w DPS we Wschowie przebywa maksymalna liczba osób. z terenu powiatu liczba osób przebywających w DPS wyniosła 3 osoby, pozostali mieszkańcy Domu to osoby spoza terenu powiatu.

Wykres 13 Liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z DPS we Wschowie

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować we własnym środowisku, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Z danych przedstawionych powyżej wynika, że liczba mieszkańców umieszczonych w DPS na terenie Wschowy utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W wyniku zachodzących zmian demograficznych i coraz większej populacji osób w wieku starszym i większej potrzebie społeczeństwa na tego typu usługi spodziewany jest możliwy wzrost liczby osób potrzebujących tego typu wsparcia. Systematycznie wzrastają także wydatki samorządów na zapewnienie tego typu usług, co wynika z obowiązku ponoszenia części odpłatności za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej. Stanowi to znaczne

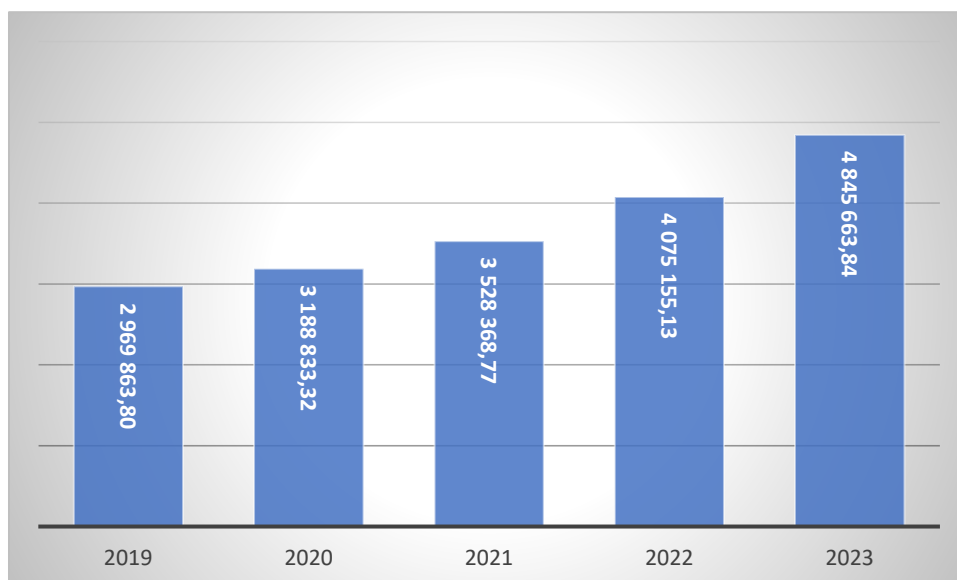
obciążenie dla budżetu samorządu i wymaga podjęcia starań zmierzających z jednej strony do zabezpieczenia środków finansowych na ten cel, z drugiej do poszukiwania rozwiązań ograniczających konieczność kierowania osób do DPS. W 2023 r. roczny koszt utrzymania DPS we Wschowie wynosił 4 845 663,84 zł.

Tabela 20 Wysokość środków finansowych przeznaczanych na pomoc osobom przebywającym w Domach Pomocy Społecznej (koszt roczny)

Gmina	2019	2020	2021	2022	2023
Sława	00,00	00,00	00,00	00,00	00,00
Szlichtyngowa	49 704,83	53 369,60	59 55,53	69 462,87	82 479,38
Wschowa	99 409,66	106 739,20	119 101,06	138 925,74	164 958,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z DPS we Wschowie

Wykres 14 Roczny koszt funkcjonowania placówki DPS we Wschowie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z DPS we Wschowie

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka we Wschowie (SOSW)

znajduje się przy ul. Tadeusza Kościuszki 25. Ośrodek tworzą: Przedszkole Specjalne nr 6 „Kraina Tęczy”, Szkoła Podstawowa nr 4 Specjalna, Branżowa Szkoła I stopnia nr 1 Specjalna, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy oraz grupy wychowawcze. Głównym celem Ośrodka jest przygotowanie wychowanków, w miarę ich możliwości, do samodzielnego udziału w życiu społecznym i integracji ze środowiskiem. Ośrodek zapewnia rozpoznanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i zainteresowań wychowanków, udział wychowanków w różnorodnych zajęciach edukacyjnych, wychowawczych, profilaktycznych, rewalidacyjnych i innych, wsparcie wychowanków w okresie poprzedzającym opuszczenie Ośrodka – ułatwiające start w dorosłe życie, a także właściwy i pełny rozwój osobowości wychowanków w warunkach poszanowania ich godności osobistej oraz wolności światopoglądowej i wyznaniowej.

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), znajduje się w Siedlnicy, gm. Wschowa. ŚDS świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. ŚDS w Siedlnicy rozpoczął swoją działalność w styczniu 2024 r. Dysponuje 40 miejscami dla osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnościami intelektualnymi oraz osób ze spektrum autyzmu.

Dzienny Dom Senior+, znajduje się we Wschowie przy ul. Garbarskiej 11. Dom dysponuje 30 miejscami. Seniorzy w placówce mają możliwość aktywnego spędzenia czasu wolnego, nawiązania nowych znajomości i podtrzymywania relacji społecznych, a także realizowania własnych pasji i zainteresowań. W celu aktywizacji i integracji seniorów są świadczone w szczególności: usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, np. ćwiczenia gimnastyczne, zajęcia taneczne, usługi rekreacyjno-integracyjne, np. pikniki, wycieczki, imprezy plenerowe, spotkania okolicznościowe np. andrzejki, wigilia, Bal Seniora, usługi kulturalno-oświatowe, np. zajęcia biblioteczne, spotkania z kulturą, wyjścia do kina, teatru, muzeum, na wystawy, a także usługi edukacyjne, np. warsztaty komputerowe, zajęcia plastyczne, trening pamięci.

Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Również sama praca jest doskonałą formą rehabilitacji społecznej. Nie bez znaczenia jest też kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi. Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej, ale także zawodowej, zalicza się uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w warsztatach terapii zajęciowej i w turnusach rehabilitacyjnych.

W ramach rehabilitacji społecznej w 2023 r. wydatkowano łącznie 1 696 836 zł na wsparcie osób z niepełnosprawnością, co w porównaniu z rokiem 2019 wskazuje na wzrost środków finansowych. W 2023 r. najwięcej wydatkowano na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów. Znacznie wzrosły też środki na likwidację barier architektonicznych, które w 2023 r. wynosiły 139 023,19 zł.

Tabela 21 Środki z PFRON na rzecz osób niepełnosprawnych w 2019 i 2023 r. w ramach rehabilitacji społecznej

Rodzaj świadczenia – rehabilitacja społeczna	2019	2023
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	107 470	146 070
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	0	14 457
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt	266 139	512 405,81

Rodzaj świadczenia – rehabilitacja społeczna	2019	2023
rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów		
Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	542 880	884 880
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	85 779	139 023,19
RAZEM:	1 002 268	1 696 836

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Wschowa

Warsztaty Terapii Zajęciowej we Wschowie (WTZ) prowadzony jest przez Stowarzyszenie na rzecz osób z niepełnosprawnością „Nasz Ośrodek” przy ul. T. Kościuszki 25 we Wschowie. Siedziba WTZ znajduje się przy ul. Plac Kosynierów 1c we Wschowie. Uczestnikiem WTZ może zostać osoba z niepełnosprawnością posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zawierające wskazanie do terapii zajęciowej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej we Wschowie realizują zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju każdego uczestnika. rehabilitacja ta opiera się przede wszystkim na terapii zajęciowej, której uzupełnieniem jest psychoterapia. Terapia prowadzona jest w 5 pracowniach, do których należą:

- **pracownia gospodarstwa domowego** - uczestnicy uczą się samodzielnego przygotowywania posiłków, estetycznego i prawidłowego nakrywania do stołu, dekorowania potraw, posługiwania się sprzętem gospodarstwa domowego, dokonywania zakupów, sprzątania, zmywania, prania, prasowania. Poznają zasady zdrowego żywienia, uczą się korzystania z przepisów kulinarnych. Zajęcia te mają na celu przygotowanie uczestników do samodzielnego życia i zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych. Wpływają pozytywnie na samopoczucie, uczą pracy zespołowej, doskonałą koordynację, cierpliwość, wytrwałość, koncentrację uwagi. Zajęcia w pracowni przygotowują uczestników do podjęcia pracy zawodowej.
- **pracownia plastyczna** - w pracowni plastycznej zwraca się uwagę na rozwój uzdolnień, kreatywność i estetykę. Uczestnicy zajmują się artystycznym zdobieniem przedmiotów różnymi technikami. Uczestnicy wykonują kartki okolicznościowe, zaproszenia, plakaty itp. Uczestnicy zajmują się również naprawą i odświeżaniem gipsowych elementów, figurek. Zajęcia te dają uczestnikom możliwość wyrażenia własnych przeżyć, emocji poprzez sztukę.
- **pracownia rękodzieła artystycznego** - w tej pracowni uczestnicy poznają techniki wyrazu artystycznego, pozwalające na rozwijanie smaku i estetyki oraz doskonalenie sprawności manualnej, cierpliwości, wrażliwości na piękno. Uczestnicy wykonują prace wykorzystując różne materiały oraz używają różnych form i technik pracy; szydełko, haft diamentowy, haft 3D, sospeso, decoupage, powertex, pergamano,

schaby chic, wydzieranki, wycinanki, stemplowanie, kolaże. Prace te są doskonałym ćwiczeniem rąk. Rozwijają zdolności manualne, precyzję ruchów, orientację przestrzenną, pamięć wzrokową i umiejętność obserwacji.

- **pracownia krawiecka** - celem działania pracowni jest doskonalenie umiejętności szycia zarówno techniką ręczną jak i maszynową (na wyposażeniu pracowni znajdują się elektryczne maszyny do szycia). Uczestnicy tej pracowni poznają różne techniki szycia, poznają zasady obsługi maszyny do szycia, nabywają umiejętności doboru materiałów i narzędzi pracy, uczą się wykonywania projektu i wykroju prostych elementów. Współpracują także z innymi pracowniami zaopatrując je w niezbędne pomoce np. rękawice kuchenne, fartuszki z przeznaczeniem do pracowni gospodarstwa domowego. Zajęcia dostosowywane są do możliwości i umiejętności uczestnika. Rozwijają twórcze myślenie i samodzielność.
- **pracownia florystyczna** - podstawowym zadaniem realizowanym w pracowni florystycznej jest kontakt z naturą, zarówno w jej postaci ożywionej, jak i zamkniętej w formy dekoracyjne np. z suszonych kwiatów, liści. W ramach bukicciarstwa tworzone są różnorodne stroiki okolicznościowe, łącząc ze sobą kwiaty z elementami dekoracyjnymi szeroko używanymi we florystyce. Uczestnicy w ramach działania pracowni dbają również o teren zielony przy Warsztacie wykonując całoroczne prace porządkowe, uczą się i doskonalą umiejętność posługiwania się narzędziami ogrodniczymi, zdobywają wiedzę o roślinach i zjawiskach występujących w przyrodzie, pielęgnują rośliny. Plan prac w pracowni uzależniony jest od pór roku, warunków atmosferycznych i wegetacji roślin.

Zajęcia we wszystkich pracowniach Warsztatu Terapii Zajęciowej mają na celu podnieść samodzielność uczestników oraz wiarę we własną wartość i przydatność społeczną. Kształtują cierpliwość, wytrwałość, kreatywność oraz poczucie odpowiedzialności za stanowisko pracy i wykonywaną pracę. Uczą właściwych kontaktów interpersonalnych, pracy w grupie, zachowań akceptowanych społecznie, a także kształtują umiejętności zawodowe. Przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu. W Warsztacie Terapii Zajęciowej w ramach integracji społecznej, rozwoju poznawczego organizowane są różnego rodzaju dodatkowe zajęcia: wycieczki krajoznawcze, wycieczki rowerowe, biwaki, wyjazdy do kina, teatru, wyjścia do muzeum, restauracji. Uczestnicy biorą także udział w spotkaniach integracyjno-sportowych organizowanych dla WTZ oraz wszelkich konkursach regionalnych, ogólnopolskich, międzynarodowych organizowanych dla osób niepełnosprawnych.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w ramach rehabilitacji społecznej jest przyznawanie środków finansowych w ramach programu „Aktywny Samorząd”. Analiza ilościowa osób objętych pomocą wskazuje, iż w 2023 r. najwięcej osób skorzystało z dofinansowania w ramach Modułu II (*pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym*) tj. 55 osób, co stanowi 61,1% ogółu osób z niepełnosprawnością.

W ramach realizacji projektu „Aktywny Samorząd” w 2023 r. wsparcie otrzymało 90 osób, w tym 35 skorzystało z realizacji zadań w Module I, a 55 osób w Module II.

Tabela 22 Liczba osób korzystających z programów na rzecz wspierania osób z niepełnosprawnością

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
„Aktywny samorząd” – ogółem	90	72	99	70	90
MODUŁ I	36	21	43	22	35
MODUŁ II	54	51	56	48	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Wschowa

W 2023 r. PCPR realizował również program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” współfinansowany ze środków PFRON, w ramach którego oferowane były następujące formy wsparcia:

- mieszkanie dla absolwenta - program skierowany do osób z niepełnosprawnością, które kończą edukację oraz pragną samodzielnie i niezależnie rozpocząć aktywność zawodową, a na przeszkodzie stoi im brak możliwości zamieszkania w miejscowości, gdzie zamierzają podjąć pracę,
- dostępne mieszkanie - program skierowany do osób z niepełnosprawnościami, które w swoim mieszkaniu posiadają bariery ograniczające codzienne funkcjonowanie.

Ponadto w 2023 r. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy we Wschowie zrealizował pilotażowy program „Rehabilitacja 25 plus” finansowany ze środków PFRON. Zadanie polegało na zapewnieniu całodziennych usług opiekuńczych dla dorosłych osób niepełnosprawnych, celem ich aktywizacji w sferze fizycznej, intelektualnej, społecznej i zawodowej.

Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie z niepełnosprawnością uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W 2023 r. Powiatowy Urząd Pracy nie realizował zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej.

Zakład Opieki Leczniczej (ZOL) oraz Hospicjum

Na terenie powiatu funkcjonuje także ZOL oraz hospicjum, które zapewniają osobom ze względu na stan zdrowia całodobowe świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze, rehabilitację oraz kontynuację leczenia. ZOL zapewnia 55 miejsc pobytowych.

IV.11.3 Piecza zastępcza i wsparcie rodziny

Na terenie Powiatu Wschowskiego funkcjonują trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których dostępnych było 42 miejsca.

Tabela 23 Placówki opiekuńczo-wychowawcze w Powiecie Wschowskim w 2023 r.

Lp.	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Liczba miejsc
1.	Dom Dziecka im. Tadeusza Kościuszki we Wschowie	14
2.	Dom Dziecka w Sławie (ul. Słoneczna 5)	14
3.	Dom Dziecka w Sławie (ul. Odrodzonego Wojska Polskiego 36)	14
Ogółem		42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej wynosiła w analizowanym okresie lat 2019-2023 ponad 40 osób. W 2023 r. wszystkie dostępne miejsca w Domach Dziecka były zajęte.

Tabela 24 Liczba dzieci przybywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2019-2023

Rodzaj instytucji	2019	2020	2021	2022	2023
Dom Dziecka we Wschowie	14	13	14	14	13
Dom Dziecka w Sławie (ul. Słoneczna 5)	13	12	13	13	14
Dom Dziecka w Sławie (ul. Odrodzenia Wojska Polskiego 36)	17	15	14	17	15
RAZEM:	44	40	41	44	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

Na terenie Powiatu Wschowskiego w 2023 r. znajdowało się 40 rodzin zastępczych. najwięcej było rodzin spokrewnionych (23 rodziny), następnie niezawodowych (15 rodzin) oraz 2 rodziny zawodowe. W analizowanych latach 2019-2023 liczba rodzin zastępczych uległa niewielkiemu obniżeniu (o 6 rodzin w stosunku do 2019 r.).

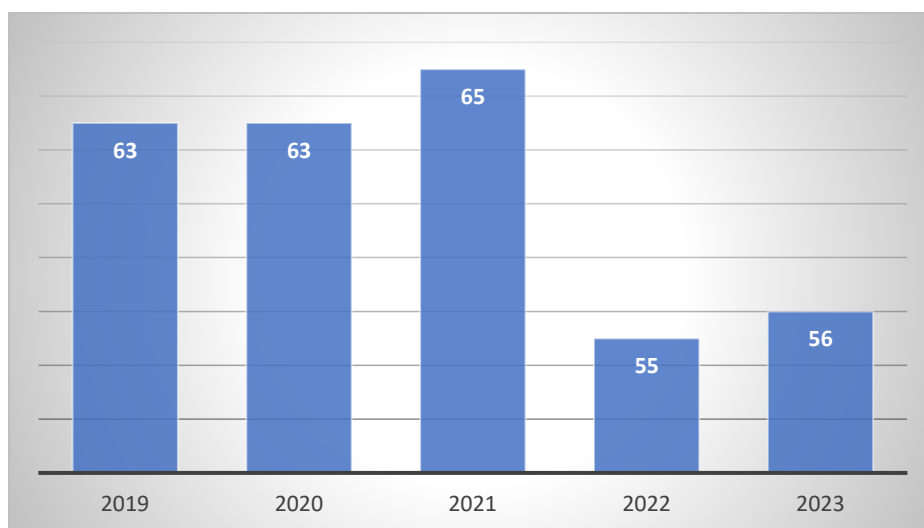
Tabela 25 Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Rodzaj rodziny	2019	2020	2021	2022	2023
spokrewnione	28	27	30	22	23
niezawodowe	16	18	16	14	15
zawodowe	2	2	2	2	2
RAZEM:	46	47	48	38	40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w ostatnich latach uległa zmniejszeniu. W 2023 r. w rodzinach zastępczych przebywało 56 dzieci, najwięcej na terenie gminy Wschowa. W porównaniu z rokiem 2019 liczba dzieci w rodzinach zastępczych uległa obniżeniu o 7 osób.

Wykres 15 Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

Najwięcej rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających w analizowanym okresie lat 2019-2023 znajdowało się na terenie gminy Wschowa.

Tabela 26 Liczba rodzin i dzieci w rodzinach zastępczych w poszczególnych gminach Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023

Gmina	2019		2020		2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Sława	17	26	15	24	16	26	14	23	14	22
Szlichtyngowa	3	3	3	3	3	3	1	1	4	5
Wschowa	26	34	27	36	28	36	23	31	21	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

W 2023 r. z terenu Powiatu Wschowskiego nie odnotowano dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza terenem powiatu. Z kolei z terenu Powiatu Wschowskiego odnotowano 8 dzieci przebywających w innych powiatach w rodzinach zastępczych. w każdym z wymienionych powiatów znajdowało się jedno dziecko (powiat milicki, gorzowski, kłodzki, wągrowiecki, leszczyński, głogowski, ostrowski i miasto Zielona Góra).

Każdego roku liczba dzieci przebywających w instytucjonalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w rodzinach zastępczych ulega zmianom. Część wychowanków usamodzielnia się i objęta zostaje świadczeniami. W 2023 r. udzielono łącznie 172 świadczenia na kwotę 134 882 zł dla usamodzielnianych się wychowanków rodzin zastępczych. Natomiast w przypadku usamodzielnianych się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2023 r. udzielono 97 świadczeń na kwotę 92 095 zł. W obu przypadkach liczba świadczeń i kwota wypłacanych środków uległa zwiększeniu.

Tabela 27 Liczba usamodzielnianych się wychowanków rodzin zastępczych objętych świadczeniem i wysokość wypłacanych środków finansowych w latach 2019-2023

Rodzaj świadczenia	2019	2020	2021	2022	2023
Pomoc pieniężna na kontynuację nauki	66 005	53 782	63 174	76 677	102 270
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	10 409	0	21 338	23 136	16 814
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	3 077	3 154	1.695	1.695	15 798
Liczba świadczeń ogółem	131	105	121	135	172
Kwota świadczeń	79 491	56 936	86 207	101 508	134 882

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

Tabela 28 Liczba usamodzielnianych się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych świadczeniem i wysokość wypłacanych środków finansowych w latach 2019-2023

Rodzaj świadczenia	2019	2020	2021	2022	2023
Pomoc pieniężna na kontynuację nauki	44 910	42 394	58 533	52 755	57 352
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	20 817	20 817	0	15 678	34 743
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	0	1.577	1.695	0	30
Liczba świadczeń ogółem	90	87	111	95	97
Kwota świadczeń	65 727	64 788	60 228	68 433	92 095

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

IV.11.4 Zjawisko przemocy domowej

Na terenie Powiatu Wschowskiego w 2023 r. zewidencjonowano łącznie 146 sprawców przemocy. Z analizy danych wynika, że liczba osób stosujących przemoc domową zmniejszyła się w 2023 r. w stosunku do roku wcześniejszego, ale uległa zwiększeniu w porównaniu z rokiem 2019, co może świadczyć o pogłębiającym się kryzysie rodzin na terenie powiatu.

Najwięcej sprawców przemocy domowej było na terenie gminy Wschowa.

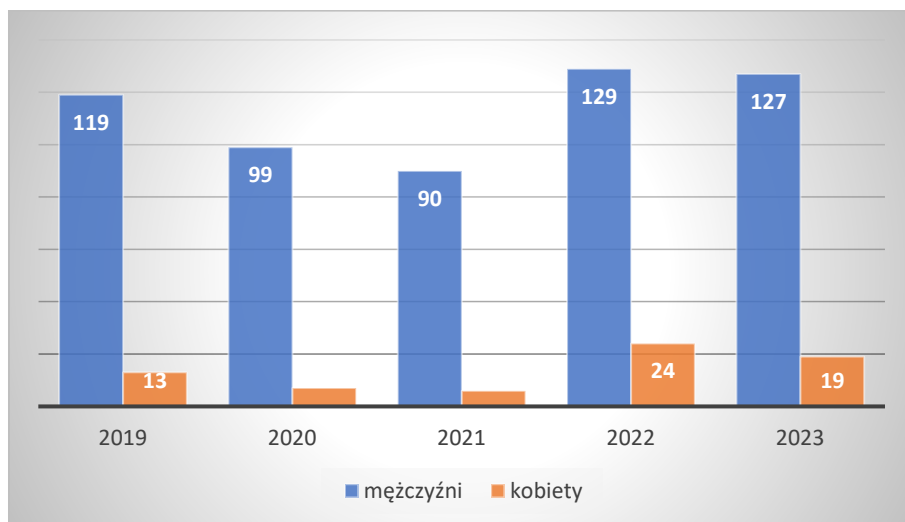
Tabela 29 Liczba sprawców przemocy domowej w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Sława	41	38	34	57	52
• mężczyźni	34	37	33	52	48
• kobiety	7	1	1	5	4
Szlichtyngowa	8	9	11	15	11
• mężczyźni	8	9	10	12	10
• kobiety	0	0	1	3	1
Wschowa	83	59	51	81	83
• mężczyźni	77	53	47	65	69
• kobiety	6	6	4	16	14
RAZEM:	132	106	96	153	146

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu

W zdecydowanej mierze sprawcami przemocy domowej są mężczyźni. W 2023 r. aż 127 osób stosujących przemoc stanowiło mężczyzn, choć w ostatnich latach widoczny jest wzrost liczby kobiet również stosujących przemoc domową.

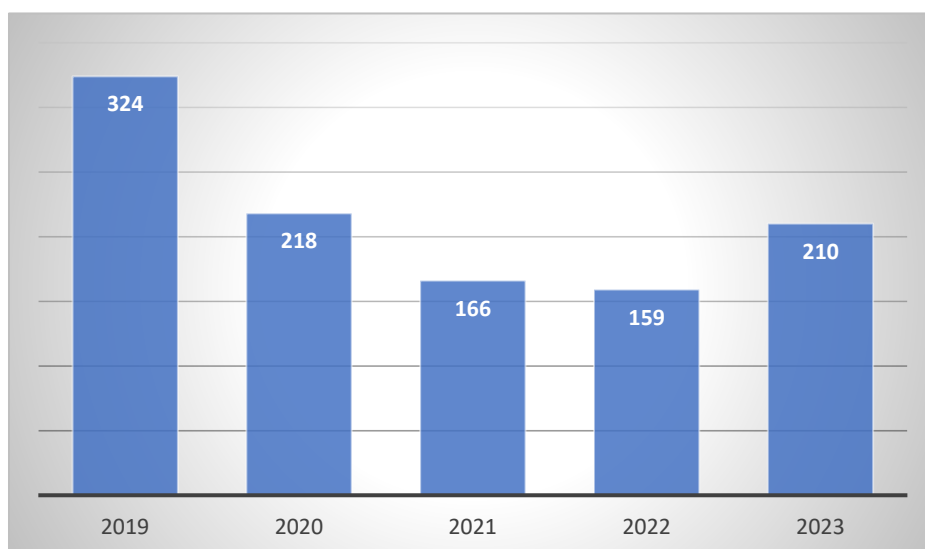
Wykres 16 Liczba sprawców przemocy domowej w podziale na płeć w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu

W okresie pandemii (2020 r.) liczba sprawców przemocy domowej oraz liczba ofiar przemocy była niższa. Izolacja społeczna nie nasiliła zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu, jednakże dane statystyczne wskazują, że zjawisko to pogłębiła się po okresie pandemii, kiedy to znacznie wzrosła liczba ofiar przemocy domowej. W 2023 r. odnotowano 210 mieszkańców powiatu, którzy doświadczyli przemocy. W porównaniu z rokiem 2019 liczba ta zmniejszyła się o 114 osób, jednakże od 2020 r. przyjmuje tendencję wzrostową. Dlatego można się spodziewać pogłębienia tego problemu społecznego i większej liczby sprawców i ofiar przemocy domowej w przyszłości.

Wykres 17 Liczba ofiar przemocy domowej na terenie Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu

Wśród 210 osób doświadczających przemocy domowej największy odsetek w każdym z analizowanych lat stanowiły kobiety. W 2023 r. wzrósł odsetek ofiar również wśród dzieci i osób starszych, zależnych i z niepełnosprawnością. Zjawisko przemocy domowej jest problemem trudnym do zdiagnozowania i „ujęcia” w danych statystycznych. W dalszym ciągu pozostaje to problem bardzo wstydliwy i trudny do ujęcia w liczbach. Jednakże niewątpliwie należy podejmować działania profilaktyczne i przeciwdziałać występowaniu przemocy wśród mieszkańców powiatu, gdyż jak pokazują dane rozszerza się on również na osoby małoletnie czy osoby starsze i schorowane.

Tabela 30 Liczba ofiar przemocy domowej w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Mężczyźni	89	59	41	14	21
Kobiety	101	74	52	80	95
Nieletni	78	55	45	20	41
Osoby niepełnosprawne, starsze, zależne	56	30	28	45	53
RAZEM:	324	218	166	159	210

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu

W analizowanych latach 2019-2023 zmniejszyła się liczba interwencji Policji w ramach zgłoszeń dotyczących stosowania przemocy domowej. W 2023 r. odnotowano 428 interwencji Policji, co wskazuje na spadek o 282 zgłoszenia. Najwięcej interwencji było na terenie gminy Wschowa, choć również na wysokim poziomie kształtuje się liczba interwencji na terenie gminy Sława, gdzie w 2023 r. było ich więcej niż w gminie Wschowa.

Tabela 31 Liczba interwencji Policji na terenie poszczególnych gmin Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023

Gmina	2019	2020	2021	2022	2023
Sława	231	322	238	253	184
Szlichtyngowa	106	105	79	69	62
Wschowa	373	357	342	318	182
RAZEM:	710	784	659	640	428

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu

W 2023 r. na terenie Powiatu Wschowskiego prowadzonych było 122 „Niebieskich Kart” w związku ze stwierdzeniem stosowania przemocy domowej. Ich liczba w analizowanym okresie charakteryzowała się tendencją spadkowo-wzrostową. Najmniej procedur „Niebieska Karta” odnotowano w 2020 r. (96 procedur).

Tabela 32 Liczba „Niebieskich Kart” na terenie poszczególnych gmin Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023

Gmina	2019	2020	2021	2022	2023
Sława	41	38	34	57	52
Szlichtyngowa	8	9	11	15	11

Wschowa	84	56	51	94	59
RAZEM:	133	103	96	166	122

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu

IV.11.5 Zjawisko uzależnienia

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych dotyczy w głównej mierze uzależnienia od alkoholu. We współczesnym świecie zwiększa się liczba również osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych (np. od internetu, pracy, hazardu). Na terenie Powiatu Wschowskiego w 2023 r. zewidencjonowano 89 osób uzależnionych, w tym największy odsetek zamieszkiwał teren gminy Szlichtyngowa (49 osób). Liczba osób uzależnionych na terenie powiatu utrzymuje się w analizowanym okresie na zbliżonym poziomie.

Tabela 33 Liczba osób uzależnionych z terenu gmin w latach 2019-2023

Gmina	2019	2020	2021	2022	2023
Sława	15	29	22	20	16
Szlichtyngowa	55	56	55	51	49
Wschowa	2	6	16	17	24
RAZEM:	72	91	93	88	89

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR we Wschowie

Najwięcej zdiagnozowanych osób z terenu powiatu uzależniony jest od alkoholu (88 osób).

Tabela 34 Liczba osób uzależnionych według rodzaju uzależnienia w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Alkohol	71	87	91	86	88
Środki psychoaktywne	1	4	2	2	1
Uzależnienia behawioralne	0	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA z terenu powiatu

Problem uzależnień na terenie powiatu dotyczy głównie osób dorosłych, w nielicznych przypadkach zdiagnozowano osoby po 60 roku życia, które borykają się z problemem uzależnienia od alkoholu.

Tabela 35 Liczba osób uzależnionych według struktury wiekowej w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Dzieci i młodzież do 18 r. ż.	0	0	0	2	0
Osoby dorosłe	35	45	56	52	57
Seniorzy po 60 r. ż.	5	7	3	6	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA z terenu powiatu

IV. 12 Proces deinstytucjonalizacji pomocy społecznej

Ważnym elementem unijnej polityki społecznej jest strategia deinstytucjonalizacji, oznaczającej rozwój wsparcia środowiskowego, które oparte na dostępnych na poziomie lokalnym usługach i pozwala ograniczyć do minimum liczbę placówek całodobowego stałego pobytu. Dotyczy to wielu współczesnych działań, m.in. instytucjonalnej opieki zastępczej lub też całodobowych domów pomocy społecznej. Wprowadzenie rządowych programów na rzecz osób starszych czy niepełnosprawnych w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, opieki wytchnieniowej, korpusu wsparcia seniora, uruchomienie dziennych domów pobytu czy klubów seniora itp. ma na celu stworzenie kompleksowego wsparcia dla osób starszych i schorowanych bez potrzeby kierowania ich do DPS. Z kolei propagowanie rodzin wspierających czy zastępczych jest działaniem ukierunkowanym na wspieranie rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym odbierane jest lub ograniczane prawo do pełnienia roli rodzicielskich. Rodziny zastępcze lub wspierające są alternatywną formą tymczasowej opieki nad dzieckiem, które z różnych przyczyn nie może pozostać w rodzinie biologicznej. Rodziny te mają wspierać proces opiekuńczo-wychowawczy bez konieczności izolowania dziecka i umieszczania go w placówkach opiekuńczych.

Proces deinstytucjonalizacji polega przede wszystkim na wspieraniu rodzin, które borykają się z różnymi problemami w sprawowaniu opieki nad osobami zależnymi. Jednakże na cały ten proces składa się szereg innych działań, które mają na celu propagowanie odpowiednich wzorców zachowań, postępowania, wychowywania i wspierania współczesnych rodzin, borykających się z problemami ekonomicznymi, uzależnieniami, przemocą domową, ubóstwem itp. One są często przyczyną bezradności życiowej, pogłębiających się problemów natury psychologicznej, izolacją społeczną. Współczesna realizacja polityki społecznej powinna wychodzić naprzeciw zagrożeniom dotyczącym polskie rodziny, np. demoralizacja dzieci, rozpad więzi rodzinnych, brak odpowiednich autorytetów i wzorców postępowania, często również uzależnienie się od pomocy społecznej i niechęć do podejmowania zatrudnienia czy podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Współczesne kierunki rozwoju polityki społecznej powinny skupiać się na szerokim aspekcie działań społecznych, które dotyczą zatrudnienia, zabezpieczenia społecznego, spraw rodzinnych, edukacji, ochrony zdrowia, mieszkalnictwa czy kultury.

Również na terenie Powiatu Wschowskiego należy podejmować działania w obszarze świadczonych usług społecznych w kontekście rozwoju usług niefinansowych. One bowiem są podstawą do zmniejszenia wsparcia finansowego, które oczywiście nie zostanie całkowicie zlikwidowane, ale odpowiednia polityka społeczna może doprowadzić do ich zminimalizowania. Realizacja niniejszej polityki ma miejsce już od dłuższego czasu, gdzie widoczny jest spadek liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej. W ostatnim dziesięcioleciu widoczna jest poprawa warunków życia wielu rodzin pod względem ekonomicznym, głównie za sprawą uruchomionych programów na rzecz rodzin (Program 500+, Dobry start itp.). Jednakże w dalszym ciągu należy rozszerzać katalog usług

niefinansowych na rzecz wspierania współczesnych rodzin, dzieci i osób starszych. One są podstawą do prawidłowego funkcjonowania człowieka w środowisku lokalnym, przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz minimalizowania zdiagnozowanych problemów społecznych.

Zatem kompleksowy proces deinstytucjonalizacji polityki społecznej powinien mieć miejsce u podstaw, czyli w środowisku rodzinnym. Odpowiednie wsparcie rodzin (edukacja, profilaktyka, praca socjalna) stworzy możliwości realnego deinstytucjonalizowania polityki społecznej w środowiskach lokalnych.

V Analiza SWOT

Analiza SWOT (ang. *Strengths, Weakness, Opportunities, Threats*) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwypatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. Mocne strony to atuty diagnozowanego obszaru, słabe strony to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei szanse określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a zagrożenia – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju powiatu. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 36 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - realizacja wielu projektów i działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, - rozwinięta sieć placówek edukacyjnych, - spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, - rozwijający się system ochrony zdrowia na terenie powiatu, - funkcjonowanie placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, - aktywna działalność instytucji kultury i sportu, - aktywne funkcjonowanie organizacji pozarządowych na terenie powiatu, - działalność organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, - realizacja projektów i programów na rzecz osób z niepełnosprawnościami, - wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, - realizacja działań na rzecz dzieci w pieczy zastępczej, - spadek liczby interwencji domowych i zakładanych procedur „Niebieskiej Karty”, 	<ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby ludności w powiecie, - utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, - starzenie się społeczeństwa powiatu - utrzymujące się ujemne saldo migracji, - wysoki wskaźnik bezrobocia w porównaniu z innymi powiatami w województwie, - wzrastający odsetek osób bezrobotnych z niepełnosprawnością, - niski wskaźnik osób bezrobotnych niepełnosprawnych poszukujących pracy, - wyuczona bezradność osób oraz niechęć zmiany swojej sytuacji (pokoleniowa bezradność) - ubóstwo wielu mieszkańców powiatu, jako jedna z przyczyn korzystania z pomocy społecznej, - wzrastające potrzeby osób z niepełnosprawnością, - istniejące bariery architektoniczne, komunikacyjne w ramach zapewniania dostępności osobom z niepełnosprawnością,

<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie DPS, SOW, WTZ, ŚDS, Dom Senior + na terenie powiatu, - funkcjonowanie Ośrodka Profilaktyki i Pomocy Psychiatrycznej Relacja, - funkcjonowanie Franciszkańskiego Ośrodka Reintegracji – OIKOS, - funkcjonowanie Uniwersytetu III Wieku na terenie powiatu, - funkcjonowanie 3 placówek opiekuńczo – wychowawczych, - realizacja projektów dla osób wykluczonych społecznie, - działalność Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej na terenie powiatu, - funkcjonowanie w każdej z gmin zespołów interdyscyplinarnych, - opieka asystencka w każdej gminie, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wspierania osób z niepełnosprawnością w ramach rehabilitacji zawodowej, - brak zakładów pracy chronionej, - wzrastające problemy opiekuńczo-wychowawcze wśród rodzin z terenu powiatu, - brak miejsc w pieczy zastępczej, - niska świadomość społeczeństwa o rodzicielstwie zastępczym, - brak mieszkań treningowych i wspomaganych, - brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej, - wzrastający wskaźnik osób uzależnionych, - wzrastające potrzeby osób znajdujących się w kryzysie, - wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej, - niewystarczająca liczba psychologów oraz brak psychiatrów dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu, którzy borykają się z problemami emocjonalnymi i psychicznymi, - niewystarczające środki PFRON - brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zawodowej i niezawodowej - brak pogotowia rodzinnego oraz rodzin pomocowych, - długi okres przebywania dzieci w rodzinnej i instytucjonalnie pieczy zastępczej. - brak dostępu do specjalistów uzależnień od internetu, - brak rodzin wspierających, - brak lekarzy specjalistów w ramach NFZ
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zmiana modelu funkcjonowania pomocy społecznej, odejście od form finansowanych na rzecz pomocy niefinansowej, - podejmowanie różnego rodzaju aktywności lokalnych przez organizacje samorządowe oraz pozarządowe, - likwidowanie barier oraz rozwój społeczny poprzez pozyskiwanie środków z zewnątrz, - zwiększenie dostępności budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, - zwiększanie świadomości społeczności lokalnej na temat form rodzinnej pieczy zastępczej, 	<ul style="list-style-type: none"> - niż demograficzny, wzrost liczby osób starszych, zależnych, schorowanych, - utrzymujące się ujemne saldo migracji i przyrost naturalny, - pogłębiające się problemy rodzinne: uzależnienia (alkohol, narkotyki, internet i urządzeń mobilnych), bezrobocie, przemoc, konflikty), - zmiany modelu rodziny: rozluźnienie więzi rodzinnych, rozwody, związki partnerskie, - bezdzietność jako wygodny wybór stylu życia, - upadek autorytetów i systemu wartości,

<ul style="list-style-type: none"> - rozwój współpracy między instytucjami i pomiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej, - rozwój procesu deinstytucjonalizacji pomocy społecznej, - pozyskiwanie środków finansowych zewnętrznych np. unijnych wspierających rodziny, osoby bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, wykluczone społecznie - intensyfikowanie działań profilaktycznych dla przyszłych rodziców, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne, - mała liczba adopcji, - wysoki koszt funkcjonowania placówek całodobowych, - roszczeniowość klientów, - wzrost liczby osób wymagających wsparcia, - wypalenie zawodowe pracowników, - występowanie patologii zachowań młodzieży, zagrożenie demoralizacją, - brak gotowości i woli rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy do odzyskania władzy rodzicielskiej, - powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do patologicznego środowiska rodzinnego, brak odpowiednich wzorców wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska, -emigracje zarobkowe, - wzrost zachorowań na choroby psychiczne, - przemoc w programach emitowanych przez media,
---	--

Źródło: opracowanie własne

VI Misja i wizja rozwoju społecznego powiatu wschowskiego

Misja wyraża wartości, jakie należałoby w wyniku jej wdrażania osiągnąć w perspektywie kolejnych lat i jakie są jego priorytety w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców. Cele tworzące misję Strategii obejmują spójne wartości, jakie można osiągać lub wzmacniać za pomocą działań strategicznych wspomagających rozwój społeczny.

MISJA ROZWOJU POWIATU

Wspieranie rodziny, osób niepełnosprawnych i zależnych oraz dążenie do rozwoju społeczności lokalnej poprzez aktywizację osób, grup i rodzin szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Aktywizacja oparta jest na współpracy jednostek organizacyjnych powiatu, samorządów gminnych i organizacji pozarządowych. Misją rozwoju powiatu jest wzmocnienie współpracy między organizacjami i pomiotami działającymi na rzecz rozwoju aktywności i integracji społecznej.

Wizję przyszłości pomocy społecznej w Powiecie Wschowskim określono na podstawie analizy sytuacji społecznej w regionie. Określone w Strategii cele winny być osiągnięte do 2030 r. Jest to jednak uwarunkowane przestrzeganiem przez samorzady lokalne, służby socjalne i partnerów społecznych, przyjętych form i zasad działania, a przede wszystkim zawiązywaniem partnerstw lokalnych na rzecz rozwiązywania istotnych problemów społecznych występujących na terenie powiatu.

WIZJA ROZWOJU POWIATU

Powiat Wschowski jest miejscem wspierającym rodzinę, bezpiecznym i przyjaznym, oferującym mieszkańcom kompleksową pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów społecznych. Powiat charakteryzuje się dobrą współpracą między instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

VII Cele strategiczne i operacyjne

Cele stanowią elementarny etap działania, przewidywania oraz wytyczania przedsięwzięć. Cele wskazują, co należy osiągnąć przy uwzględnieniu czynników niezbędnych do ich efektywnego zrealizowania. Cele strategiczne rozumiane są jako główne kierunki działania. Z kolei cele operacyjne mają charakter wtórny w stosunku do strategicznych i stanowią ich rozpisanie w formie głównych kierunków działalności. W ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030* przyjęto następujące cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne.

Tabela 37 Cele strategiczne i cele operacyjne

<p>Cel strategiczny 1 Wsparcie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wieloaspektowa praca z rodzinami zastępczymi oraz organizowanie efektywnego zespołu pieczy zastępczej, ❖ Działania interwencyjne podejmowane na rzecz osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych (przemoc, uzależnienia) ❖ Wzmocnienie profilaktyki na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny, ❖ Promocja i rozwój pieczy zastępczej, ❖ Pomoc usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek, ❖ Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.
<p>Cel strategiczny 2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i z niepełnosprawnością</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wsparcie osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin ❖ Społeczna integracja osób z niepełnosprawnościami, ❖ Wspieranie działań na rzecz poprawy warunków rozwoju społecznego dla osób starszych i rozwój integracji międzypokoleniowej, ❖ Aktywizacja zawodowa i rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami ❖ Likwidowanie barier architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych w miejscach użyteczności publicznej, ❖ Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji.
<p>Cel strategiczny 3 Przeciwdziałanie przemocy domowej, uzależnieniom oraz promowanie zdrowego trybu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Podejmowanie działań ograniczających występowanie zjawiska przemocy domowej, ❖ Podejmowanie działań profilaktycznych dot. uzależnień oraz wsparcie osób uzależnionych ❖ Promocja zdrowia i profilaktyka prozdrowotna

Cel strategiczny 4 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych	<ul style="list-style-type: none">❖ Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy,❖ Wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych,❖ Promocja przedsiębiorczości,
Cel strategiczny 5 Budowanie sprawnego i aktywnego systemu wsparcia mieszkańców powiatu	<ul style="list-style-type: none">❖ Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,❖ Wzmocnienie kadr i służ pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług

Źródło: opracowanie własne

VIII Kierunki działań polityki społecznej w powiecie wschowskim

W odniesieniu do powyższych celów strategicznych oraz celów operacyjnych wskazano w poniższej tabeli główne kierunki działań polityki społecznej realizowanej w Powiecie Wschowskim w latach 2025-2030.

Tabela 38 Kierunki działań polityki społecznej w Powiecie Wschowskim

Cel strategiczny 1			
Wsparcie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży			
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu	Realizatorzy
<p>Cel operacyjny 1 Wieloaspektowa praca z rodzinami zastępczymi oraz organizowanie efektywnego zespołu pieczy zastępczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie ❖ Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy (pedagogicznej, psychologicznej) ❖ Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych ❖ Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje rodziców zastępczych ❖ Integracja środowiska rodzin zastępczych – spotkania, festyny, pikniki ❖ Udzielanie świadczeń finansowych rodzinom zastępczym ❖ Wsparcie szkoleniowe dla pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny ❖ Zatrudnienie zgodnie z wymogami ustawowymi koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. ❖ Utworzenie rodzinnego domu dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba inicjatyw promująca rodzicielstwo zastępcze • Liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej (pedagogicznej, psychologicznej) • Liczba zorganizowanych grup wsparcia dla rodzin zastępczych/prowadzących rodzinny dom dziecka • Liczba osób biorących udział w grupach wsparcia • Liczba zorganizowanych spotkań, festynów, pikników integrujących rodziny zastępcze • Liczba wypłaconych świadczeń dla rodzin zastępczych • Liczba szkoleń/warsztatów dla rodzin zastępczych • Liczba szkoleń/warsztatów dla pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny • Liczba zorganizowanych inicjatyw na rzecz rodzin z dziećmi • Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej 	PCPR

		<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych rodzinnych domów dziecka 	
<p>Cel operacyjny 2 Działania interwencyjne podejmowane na rzecz osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych (przemoc, uzależnienia)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ❖ Rozpowszechnienie informacji o możliwości skorzystania z poradnictwa psychologicznego, rodzinnego, socjalnego i prawnego, ❖ Funkcjonowanie przy PCPR we Wschowie Punktu Specjalistycznego Poradnictwa i Interwencji Kryzysowej ❖ Zapewnienie dla mieszkańców powiatu wschowskiego miejsc w Ośrodku Interwencji Kryzysowej na terenie innego powiatu poprzez zawarcie porozumienia 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu • Liczba rozpowszechnionych informacji o możliwości skorzystania z poradnictwa, • Liczba osób korzystająca z Punktu Specjalistycznego Poradnictwa i Interwencji Kryzysowej • Liczba zawartych porozumień dot. OIK • Liczba osób korzystających z miejsc w OIK 	OPS, PCPR,
<p>Cel operacyjny 3 Wzmocnienie profilaktyki na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozpowszechnienie informacji, celem wzmocnienia prawidłowego wizerunku funkcjonowania rodziny ❖ Realizacja projektów na rzecz rodzin, wzmocnienia więzi rodzinnych, spędzania czasu wolnego (np. warsztaty profilaktyczne, zajęcia grupowe, festyny profilaktyczne itp.) ❖ Organizowanie spotkań/warsztatów/pogadank profilaktycznych dla dzieci i młodzieży ❖ Prowadzenie warsztatów „Szkoły dla rodziców” 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rozpowszechnionych informacji, • Liczba zrealizowanych projektów na rzecz rodziny • Liczba osób na spotkaniach/warsztatach/pogadankach profilaktycznych dla dzieci i młodzieży • Liczba osób korzystająca z warsztatów „Szkoła dla rodziców” 	OPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna-

<p>Cel operacyjny 4 Promocja i rozwój pieczy zastępczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Pozyskiwanie kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej ❖ Przeprowadzenie kwalifikacji dotyczącej udziału w szkoleniu dla kandydatów na rodziny zastępczej ❖ Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba akcji/ inicjatyw/informacji promujących rodzicielstwo zastępcze • Liczba osób, która ukończyła proces kwalifikacji na rodziny zastępcze • Liczba osób, która ukończyła szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej 	<p>PCPR</p>
<p>Cel operacyjny 5 Pomoc usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej, w tym do specjalistycznego poradnictwa ❖ Udzielanie świadczeń dla pełnoletnich usamodzielnianych wychowanków ❖ Opracowanie indywidualnych Programów usamodzielnienia dla osób usamodzielnianych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udzielonych świadczeń na kontynuowanie nauki, • Liczba udzielonych świadczeń na usamodzielnienie • Liczba udzielonych świadczeń na zagospodarowanie • Liczba osób korzystająca ze specjalistycznego poradnictwa - psychologicznego • Liczba opracowanych Indywidualnych Programów Usamodzielnienia • Liczba usamodzielniających się wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej, • Liczba usamodzielniających się wychowanków z placówek opiekuńczo - wychowawczych 	<p>PCPR</p>
<p>Cel operacyjny 6 Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zapewnienie dostępności do mieszkań socjalnych i treningowych dla usamodzielnianych wychowanków 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba mieszkań socjalnych dla usamodzielnianych wychowanków • Liczba mieszkań treningowych dla usamodzielnianych wychowanków • Liczba osób korzystających z mieszkań 	<p>PCPR, UMiG,</p>

Cel strategiczny 2			
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych			
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu	
Cel operacyjny 1 Wsparcie osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wsparcie finansowe osób z niepełnosprawnościami (zasiłek stały, celowy, pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne) ❖ Funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej ❖ Działalność Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego ❖ Informowanie mieszkańców o możliwych formach wsparcia osób z niepełnosprawnościami ❖ Działalność Zakładu Opieki Leczniczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wypłaconych świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami (zasiłek stały, celowy, pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne) • Liczba osób umieszczonych w DPS • Liczba dzieci uczęszczająca do SOSW • Liczba udostępnionych informacji o możliwych formach wsparcia osób z niepełnosprawnościami • Liczba osób objęta wsparciem w ZOL 	OPS, DPS, SOSW, PCPR, ZOL
Cel operacyjny 2 Społeczna integracja oraz aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej ❖ Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy ❖ Realizacja Programu Rehabilitacja 25+ ❖ Dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w turnusach rehabilitacyjnych ❖ Udzielanie dofinansowań do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczęszczająca do WTZ • Kwota przeznaczona na działalność WTZ • Liczba osób uczęszczająca do ŚDS • Liczba osób, korzystająca z Programu Rehabilitacja 25+ • Liczba osób korzystająca z dofinansowań do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych • Liczba podmiotów korzystająca z dofinansowań oraz do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych 	WTZ, ŚDS, PCPR, SOSW,

<p>Cel operacyjny 3 Wspieranie działań na rzecz poprawy warunków rozwoju społecznego dla osób starszych i rozwój integracji międzypokoleniowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Współpraca między domem pomocy społecznej, a dziećmi z terenu powiatu ❖ Uczestnictwo osób starszych w życiu społecznym (np. wycieczki, spotkania z ludźmi nauki, kultury czy sportu, kluby seniora, organizacja imprez rozrywkowo wypoczynkowych, udział w imprezach na terenie powiatu ❖ Organizowanie np. spotkań, wystaw, festynów, przedsięwzięć, przedstawień (dzieci – osoby starsze) w ramach integracji międzypokoleniowej ❖ Funkcjonowanie Dziennego Domu „Senior+” ❖ Działalność Uniwersytetu trzeciego Wieku ❖ Organizowanie transportu dla osób starszych „Senior taxi” ❖ Realizacja projektów/programów na rzecz osób starszych ❖ Zapewnienie seniorom z terenu powiatu wpływu na sprawy dotyczące społeczności lokalnej i stworzenia reprezentacji środowiska osób starszych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń w domu pomocy społecznej, w których brały udział dzieci z terenu powiatu • Liczba działań w ramach integracji międzypokoleniowej (dzieci – osoby starsze) • Liczba utworzonych domów dziennego pobytu, obiektów rehabilitacji • Liczba osób uczęszczająca do dziennego Domu Senior+ • Liczba słuchaczy UTW • Liczba osób starszych korzystająca z usług transportowych „Senior taxi” • Liczba zrealizowanych projektów na rzecz osób starszych • Powołanie Powiatowej rady Seniorów 	<p>DPS, Dzienny Dom „Senior+”, UTW, OPS, ŚDS, CKiR, Gminna Rada Seniorów, placówki oświatowe, Starostwo,</p>
<p>Cel operacyjny 4 Aktywizacja zawodowa i rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego ❖ Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, ❖ Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przyznanych dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, • Liczba zrealizowanych wniosków na dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych 	<p>PCPR, PUP, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych ❖ Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się ❖ Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy ❖ Aktywizowanie zawodowe osób z niepełnosprawnością na lokalnym rynku pracy ❖ Realizacja Programu „Aktywny Samorząd” ❖ Realizacja Programu „Samodzielność – Aktywność- Mobilność” – Mieszkanie dla absolwenta 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przyznanych dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych • Liczba przyznanych dofinansowań do barier technicznych • Liczba przyznanych dofinansowań do barier w komunikowaniu się • Liczba upowszechnionych informacji/ogłoszeń / ulotek • Liczba osób z niepełnosprawnościami, która podjęła zatrudnienie • Liczba osób z niepełnosprawnościami, która ukończyła szkolenia zawodowe • Liczba osób z niepełnosprawnościami, która ukończyła staże zawodowe • Liczba osób z niepełnosprawnościami, która otrzymała dofinansowanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej • Liczba złożonych wniosków w ramach Programu Aktywny Samorząd • Liczba złożonych wniosków w ramach Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” – Mieszkanie dla absolwenta 	
<p>Cel operacyjny 5 Likwidowanie barier architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych w</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dostosowanych budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych 	<p>Wszyscy realizatorzy</p>

miejscach użyteczności publicznej			
Cel operacyjny 6 Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozwój usług społecznych i deinstytucjonalizacji, tj. usługi sąsiedzkie, opiekuńcze, opieka wytchnieniowa, usługi asystenckie, usługi „złotej rączki”, ❖ Zapewnienie dostępności do mieszkań wspomaganych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z usług sąsiedzkich, • Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych, • Liczba osób korzystająca z opieki wytchnieniowej, • Liczba osób korzystająca z usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością • Liczba osób korzystająca z usługi „złotej rączki” • Liczba osób korzystająca z mieszkań wspomaganych 	OPS, PCPR
Cel strategiczny 3			
Przeciwdziałanie przemocy domowej, uzależnieniom oraz promowanie zdrowego trybu życia			
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu	
Cel operacyjny 1 Podejmowanie działań ograniczających występowanie zjawiska przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Poszerzenie wiedzy społeczeństwa lokalnego na temat zjawiska przemocy domowej poprzez działania informacyjno-edukacyjne ❖ Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych i stosujących przemoc domową ❖ Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych spotkań edukacyjnych na temat przemocy domowej • Liczba udostępnionych ulotek / plakatów / broszur informacyjnych dotyczących problematyki przemocy domowej • Liczba przeprowadzonych spotkań/szkoleń na temat przemocy • Liczba zrealizowanych programów/projektów dot. zjawiska przemocy 	OPS, PCPR, Policja, ZI, Sąd Rejonowy, Kuratorzy

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Realizacja programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową ❖ Spotkania Zespołów Interdyscyplinarnych ❖ Spotkania grup diagnostyczno - pomocowych ❖ Wsparcie osób doświadczających przemocy domowej ❖ Promowanie prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą ❖ Realizacja programów/projektów dot. zjawiska przemocy ❖ Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, która ukończyła programy korekcyjno- edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową • Liczba osób, która ukończyła programy psychologiczno - terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową • Liczba spotkań Zespołów Interdyscyplinarnych • Liczba spotkań grup diagnostyczno – pomocowych 	
<p>Cel operacyjny 2 Podejmowanie działań profilaktycznych dot. uzależnień oraz wsparcie osób uzależnionych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród społeczności lokalnej ❖ Udzielanie specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych ❖ Funkcjonowanie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii ❖ Profilaktyka uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystająca ze wsparcia w GKRPAiPN • Liczba GKRPAiPN na terenie powiatu • Liczba wniosków GKRPAiPN do sądu o przymusowe leczenie osób uzależnionych • Liczba udostępnionych informacji dot. profilaktyki uzależnień • Liczba spotkań/warsztatów/pogadanek dot. uzależnień 	<p>OPS, PCPR, Policja, GKRPAiPN, Sąd Rejonowy</p>
<p>Cel operacyjny 3 Promocja zdrowia i profilaktyka prozdrowotna</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Podejmowanie działań służących zwiększeniu aktywności fizycznej mieszkańców powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań związanych z aktywnością mieszkańców 	<p>OPS, PCPR, Policja, GKRPAiPN, CKiR,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Promocja zdrowego stylu życia (kampanie, konferencje, szkolenia, spotkania, konkursy) ❖ Rozpowszechnianie wiedzy o przyczynach i skutkach uzależnień. ❖ Rozpowszechnianie informacji dot. możliwości uzyskania pomocy i wsparcia osób w kryzysie emocjonalnym czy psychicznym, zwłaszcza dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań dotycząca zdrowego stylu życia • Liczb rozpowszechnionych informacji o przyczynach i skutkach uzależnień. • Liczba rozpowszechnionych informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w stanie kryzysu emocjonalnego czy psychicznego, zwłaszcza dzieci i młodzieży. 	
Cel strategiczny 4			
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych			
Cele operacyjne	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji celu	
Cel operacyjny 1 Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zwiększenie kompetencji zawodowych i społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ❖ Inicjowanie, upowszechnianie, współorganizowanie szkoleń i staży podwyższających umiejętności zawodowe i społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ❖ Realizacja reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. ❖ Realizacja projektów na rzecz osób bezrobotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, która ukończyła szkolenia zawodowe. • Liczba projektów realizowanych na rzecz osób bezrobotnych. • Liczba osób bezrobotnych objęta wsparciem w ramach projektów. 	PUP, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej,
Cel operacyjny 2	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wspieranie działań i programów aktywizacji zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba realizowanych projektów/programów • Liczba osób kończących udział w szkoleniach zawodowych 	PUP, organizacje pozarządowe, podmioty

<p>Wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Podnoszenie kwalifikacji oraz umiejętności zawodowych osób bezrobotnych ❖ Wspieranie działań na rzecz reintegracji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 50+ oraz osób niepełnosprawnościami ❖ Działalność Centrum Integracji Społecznej „Rozwój” Organizacja prac społeczno – użytecznych ❖ Organizacja staży zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób w wieku 50+ oraz osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej • Liczba uczestników CIS. • Liczba osób, która odbyła prace społeczno – użytecznych, • Liczba osób, która ukończyła staże zawodowe 	<p>ekonomii społecznej, PCPR</p>
<p>Cel operacyjny 3 Promocja i wsparcie przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Doposażenie stanowisk pracy ❖ Realizacja zadań związanych z Krajowym Funduszem Szkoleniowym, w szczególności udzielanie pomocy pracodawcom poprzez finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, ❖ Wsparcie organizacyjne i prawne dla osób gotowych rozpocząć działalność gospodarczą ❖ Udzielanie wsparcia finansowego w postaci dofinansowań na rozpoczęcie działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba doposażonych stanowisk pracy • Liczba osób objętych KFS, • Liczba osób bezrobotnych korzystająca ze wsparcia w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej • Liczba osób bezrobotnych korzystająca z dofinansowań na rozpoczęcie działalności 	<p>PUP, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej,</p>
<p>Cel strategiczny 5 Budowanie sprawnego i aktywnego systemu wsparcia mieszkańców powiatu</p>			
<p>Cele operacyjne</p>	<p>Zadania do realizacji</p>	<p>Wskaźniki realizacji celu</p>	
<p>Cel operacyjny 1 Zwiększenie poczucia w obszarze bezpieczeństwa mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Działania edukacyjno - informacyjne dotyczące przeciwdziałania przestępczości na terenie powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań edukacyjno – informacyjnych. • Liczba rozpowszechnionych informacji 	<p>Policja, Straż</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozpowszechnienie informacji, dotyczących prowadzonych akcji związanych z bezpieczeństwem ❖ Promowanie pozytywnych postaw obywatelskich w zakresie bezpieczeństwa ❖ Prowadzenie przez policję, straż działań profilaktycznych dot. bezpieczeństwa mieszkańców na terenie powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych akcji dot. bezpieczeństwa mieszkańców na terenie powiatu 	
<p>Cel operacyjny 2 Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji. ❖ Organizowanie superwizji dla kadry pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczestnicząca w szkoleniach dla kadr pomocy społecznej • Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów/spotkań dla kadr pomocy społecznej • Liczba pracowników biorących udział w superwizji. 	<p>OPS, PCPR, DPS, placówki opiekuńczo – wychowawcze,</p>

<p>Cel operacyjny 3 Rozwój współpracy oraz wsparcie podmiotów ekonomii społecznej oraz organizacji pozarządowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych na terenie powiatu. ❖ Promowanie organizacji pozarządowych w powiecie ❖ Funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu, ❖ Wspieranie inicjatyw społecznych podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi, koordynacja i wspieranie działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych organizacji pozarządowych • Liczba zorganizowanych spotkań z organizacjami pozarządowymi. • Liczba udostępnionych informacji o działalności organizacji pozarządowych na terenie powiatu • Liczba funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu • Liczba wspartych inicjatyw 	<p>PUP, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej,</p>
--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

IX Prognoza zmian w wyniku realizacji Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030 obejmuje najważniejsze obszary polityki społecznej, a cele i działania w niej wskazane realizowane będą o zasadę partnerstwa, współdziałania i podmiotowości. Jej realizacja przyczyni się do poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców. Strategia powstała w szczególności z myślą o osobach zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych, dzieciach i młodzieży, których rodzice zostali częściowo lub całkowicie pozbawieni władzy rodzicielskiej, osobach bezrobotnych oraz osobach i rodzinach uwikłanych w przemoc domową. Podejmowane działania pomogą wyeliminować ograniczenia związane z funkcjonowaniem tych osób w społeczeństwie. Strategia ma na celu podjęcie przedsięwzięć umożliwiających budowanie spójnego lokalnego systemu pomocy mieszkańcom Powiatu Wschowskiego.

Strategia zakłada zadania długofalowe polegające na inwestycji w kapitał ludzki, poprawę sytuacji społeczno-bytowej rodzin, działania na rzecz zatrudnienia i samozatrudnienia, promowania przedsiębiorczości. Ma ona pobudzać do aktywności organizacje, instytucje działające w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju gospodarczego i społecznego powiatu.

W wyniku realizacji Strategii kontynuowane będą zadania realizowane przez PCPR w ramach polityki społecznej powiatu. W miarę możliwości i bieżących potrzeb, a także możliwości finansowych i organizacyjnych, będą wdrażane nowe programy i projekty, których celem będzie eliminowanie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych. Założone zadania do realizacji mają przyczynić się do osiągnięcia założonych celów strategicznych, a także określonych wskaźników ujętych w Strategii. Zadaniem PCPR będzie monitorowanie realizacji działań strategicznych w taki sposób, aby odpowiadały one na potrzeby mieszkańców i osób potrzebujących. Realizacja Strategii ma służyć minimalizowaniu zdiagnozowanych problemów społecznych na terenie powiatu w obszarze stosowania przemocy domowej, uzależnieniom, problemom opiekuńczo-wychowawczym i pieczy zastępczej oraz problemom związanym z niepełnosprawnością, a także ubóstwem i bezdomnością.

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych są instytucje znajdujące się na terenie powiatu lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, m.in. organizacje pozarządowe czy Podmioty Ekonomii Społecznej. Na terenie Powiatu Wschowskiego funkcjonuje szereg jednostek o zasięgu ponadlokalnym prowadzonych przez samorządy oraz podmioty niepubliczne. Wśród nich należy wymienić Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie, Ośrodki Pomocy Społecznej w poszczególnych gminach, Dom Pomocy Społecznej, rodziny zastępcze, Warsztat Terapii Zajęciowej, organizacje pozarządowe, Centrum Integracji Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy czy Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy we Wschowie.

X Realizatorzy Strategii

Realizatorem *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030* będzie głównie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie.

Jednakże wiele działań wymaga włączenia i współpracy innych podmiotów z terenu powiatu, aby w sposób kompleksowy działania na rzecz minimalizacji i wykluczenia społecznego osób szczególnie tymi zjawiskami zagrożonych był efektywne. Za realizację zaplanowanych działań strategicznych będą odpowiedzialne także:

- ❖ Ośrodki Pomocy Społecznej we Wschowie, Sławie i Szlichtyngowej,
- ❖ Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- ❖ Zespoły Interdyscyplinarne w poszczególnych gminach;
- ❖ Placówki oświatowe z terenu powiatu;
- ❖ Instytucje kultury, sportu i rekreacji działające na terenie powiatu;
- ❖ Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie;
- ❖ Organizacje pozarządowe z terenu powiatu;
- ❖ Podmioty Ekonomii Społecznej;
- ❖ Dom Pomocy Społecznej;
- ❖ Placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- ❖ Policja;
- ❖ Straż;
- ❖ Ośrodki zdrowia;
- ❖ Sądy Rejonowe.

XI Źródła finansowania

Źródła finansowania muszą być przedmiotem dogłębnej analizy zaplanowanych działań w obszarze Strategii, podczas przygotowywania oceny stopnia jej realizacji – corocznie należy oszacować, czy pojawiły się nowe źródła finansowania lub niemożliwym stało się sfinansowanie zaplanowanych działań. Takie zjawiska mogą być przesłankami do aktualizacji dokumentu. Ze względu na długi okres obowiązywania niniejszego dokumentu szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe. Na dzień opracowywania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030* przyjęto, iż środki finansowe na zaplanowane w Strategii działania pochodzą z:

- budżetu Powiatu Wschowskiego (w tym budżetów jednostek organizacyjnych powiatu),
- dotacji z budżetu państwa w ramach dofinansowania realizacji zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa w ramach finansowania realizacji zadań zleconych,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środków zewnętrznych (pochodzących m.in. z Unii Europejskiej, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej) na realizację programów oraz projektów,
- środków pozyskanych przez organizacje pozarządowe i inne Podmioty Ekonomii Społecznej,

- dotacje w ramach programów ogólnopolskich,
- środki własne gmin.

XII Spójność realizacji celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030 ze Strategią Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030.

Zakładane cele strategiczne w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030* są zgodne i zachowują spójność z celami określonymi w *Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030*.

Tabela 39 Spójność celów strategicznych z dokumentem wyższego rzędu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030	Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030
Cel strategiczny 1 Wsparcie rodzin oraz zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży	Cel II Doskonalenie systemu wsparcia dzieci i młodzieży Cel III Aktywna polityka prorodzinna
Cel strategiczny 2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych	Cel I Poprawa jakości życia seniorów Cel IV Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi
Cel strategiczny 3 Przeciwdziałanie przemocy domowej, uzależnieniom oraz promowanie zdrowego trybu życia	Cel III Aktywna polityka prorodzinna Cel IV Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi
Cel strategiczny 4 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych	Cel V Rozwój systemu wsparcia osób zależnych, w tym bezdomnych, opuszczających zakłady karne lub innych będących w kryzysie
Cel strategiczny 5	Cel VI Doskonalenie zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej

Budowanie sprawnego i aktywnego systemu wsparcia mieszkańców powiatu	Cel VII Wzmocnienie ekonomii społecznej jako czynnika aktywizacji mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych
--	---

Źródło: opracowanie własne

XIII Monitoring i ewaluacja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wschowskiego na lata 2025-2030 obejmuje zarówno zadania samorządu lokalnego, jak i innych instytucji i podmiotów działających na terenie powiatu. Realizacja Strategii wskazuje na wysoki stopień jego zorganizowania, a przedstawione procedury – spójność działań profilaktycznych, prewencyjnych, interwencyjnych i pomocowych wobec osób potrzebujących pomocy i wsparcia. Istotą efektywności funkcjonowania Strategii jest realizacja zadań w zakresie, formie i w stopniu dostosowanym do potrzeb mieszkańców powiatu zgodnie z przyjętymi procedurami oraz stała współpraca realizatorów Strategii i monitoring działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków tych działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Monitoring będzie prowadzony w formie sprawozdania rocznego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie z realizacji osiągniętych wskaźników, które zostały ujęte w Strategii. Ewaluacja z kolei pozwoli dokonać oceny skuteczności podejmowanych działań względem lokalnych potrzeb w zakresie eliminowania negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie Powiatu Wschowskiego. Ewaluacja zostanie przeprowadzona dwuetapowo: w roku 2027 i na koniec realizacji Strategii w 2030 r. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych czynników, które będą miały decydujący wpływ na realizację zaplanowanych działań przewiduje się możliwość wykonania ewaluacji mid-term w trakcie realizacji Strategii (pomiędzy okresami sprawozdawczymi), która będzie podstawą do zmiany zapisów w niniejszym dokumencie.

Spis tabel, wykresów i zdjęć

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności w poszczególnych gminach Powiatu Wschowskiego w roku 2019 i 2023.....	9
Tabela 2 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w poszczególnych gminach Powiatu Wschowskiego w latach 2019 i 2023.....	10
Tabela 3 Liczba osób wymeldowujących się z terenu powiatu w poszczególnych w latach 2019 i 2023.....	11

Tabela 4 Liczba osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023.....	12
Tabela 5 Formy aktywizacji osób bezrobotnych z terenu Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023 r.....	13
Tabela 6 Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnością i poszukujących pracy w 2023 r. według wykształcenia.....	14
Tabela 7 Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnością i poszukujących pracy w 2023 r. według czasu pozostawania bez pracy	14
Tabela 8 Liczba uczniów w placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Wschowski w latach 2019-2024	17
Tabela 9 Liczba dzieci objętych wsparciem w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych na terenie powiatu w latach 2019-2023	18
Tabela 10 Liczba pożarów, miejscowych zagrożeń i fałszywych alarmów na terenie powiatu w latach 2019-2023.....	19
Tabela 11 Przepięstwa stwierdzone i wskaźnik wykrywalności sprawców na terenie powiatu w latach 2019-2023	19
Tabela 12 Ośrodki kulturalne funkcjonujące na terenie gmin w Powiecie Wschowskim	21
Tabela 13 Liczba ludności z poszczególnych gmin Powiatu Wschowskiego korzystająca z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji w latach 2019-2023	29
Tabela 14 Liczba rodzin i powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2018, 2020 i 2022 łącznie w gminach z Powiatu Wschowskiego	31
Tabela 15 Liczba osób bezdomnych z terenu powiatu w latach 2019-2023	32
Tabela 16 Liczba osób z niepełnosprawnością w Powiecie Wschowskim w 2021 r.	32
Tabela 17 Liczba osób z niepełnosprawnością na terenie Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023	33
Tabela 18 Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2019-2023	33
Tabela 19 Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnosprawnej w latach 2019-2023.....	34
Tabela 20 Wysokość środków finansowych przeznaczanych na pomoc osobom przebywającym w Domach Pomocy Społecznej (koszt roczny).....	36
Tabela 21 Środki z PFRON na rzecz osób niepełnosprawnych w 2019 i 2023 r. w ramach rehabilitacji społecznej	37
Tabela 22 Liczba osób korzystających z programów na rzecz wspierania osób z niepełnosprawnością.....	40
Tabela 23 Placówki opiekuńczo-wychowawcze w Powiecie Wschowskim w 2023 r.....	41
Tabela 24 Liczba dzieci przybywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2019-2023.....	41
Tabela 25 Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023.....	41
Tabela 26 Liczba rodzin i dzieci w rodzinach zastępczych w poszczególnych gminach Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023	42
Tabela 27 Liczba usamodzielnianych się wychowanków rodzin zastępczych objętych świadczeniem i wysokość wypłacanych środków finansowych w latach 2019-2023.....	43

Tabela 28 Liczba usamodzielnianych się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych świadczeniem i wysokość wypłacanych środków finansowych w latach 2019-2023	43
Tabela 29 Liczba sprawców przemocy domowej w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023	43
Tabela 30 Liczba ofiar przemocy domowej w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023	45
Tabela 31 Liczba interwencji Policji na terenie poszczególnych gmin Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023	45
Tabela 32 Liczba „Niebieskich Kart” na terenie poszczególnych gmin Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023	45
Tabela 33 Liczba osób uzależnionych z terenu gmin w latach 2019-2023	46
Tabela 34 Liczba osób uzależnionych według rodzaju uzależnienia w latach 2019-2023	46
Tabela 35 Liczba osób uzależnionych według struktury wiekowej w latach 2019-2023	46
Tabela 36 Analiza SWOT	48
Tabela 37 Cele strategiczne i cele operacyjne	51
Tabela 38 Kierunki działań polityki społecznej w Powiecie Wschowskim	53
Tabela 39 Spójność celów strategicznych z dokumentem wyższego rzędu	67

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023	8
Wykres 2 Liczba ludności w Powiecie Wschowskim w podziale na grupy funkcjonalne w latach 2019-2023	8
Wykres 3 Przyrost naturalny w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023	9
Wykres 4 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023	10
Wykres 5 Saldo migracji w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023	11
Wykres 6 Liczba osób bezrobotnych z terenu Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023 ..	12
Wykres 7 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023	15
Wykres 8 Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Powiecie Wschowskim w latach 2019-2023	16
Wykres 9 Liczba udzielonych porad lekarskich w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na terenie Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023	20
Wykres 10 Liczba osób w Powiecie Wschowskim korzystająca z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji w latach 2019-2023	29
Wykres 11 Liczba rodzin o osób w tych rodzinach korzystająca z pomocy społecznej na terenie powiatu	30
Wykres 12 Liczba wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w latach 2019-2023	34
Wykres 13 Liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznych	35
Wykres 14 Roczny koszt funkcjonowania placówki DPS we Wschowie	36

Wykres 15 Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2019-2023	42
Wykres 16 Liczba sprawców przemocy domowej w podziale na płeć w latach 2019-2023	44
Wykres 17 Liczba ofiar przemocy domowej na terenie Powiatu Wschowskiego w latach 2019-2023.....	44

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Jezioro Sławskie.....	22
Zdjęcie 2 Park Miejski w Sławie	23
Zdjęcie 3 Park Wolsztyński w gminie Wschowa	24
Zdjęcie 4 Przemęcki Park Krajobrazowy	25
Zdjęcie 5 „Strefa relaksu” nad jeziorem Lgińsko	25